

ከመር

ዘኢርቶዶክስ ተዋሕዶ

ከመር 5ኛ ቁጥር 3 ሚያዝያ/ግንቦት 1989 ዓ.ም

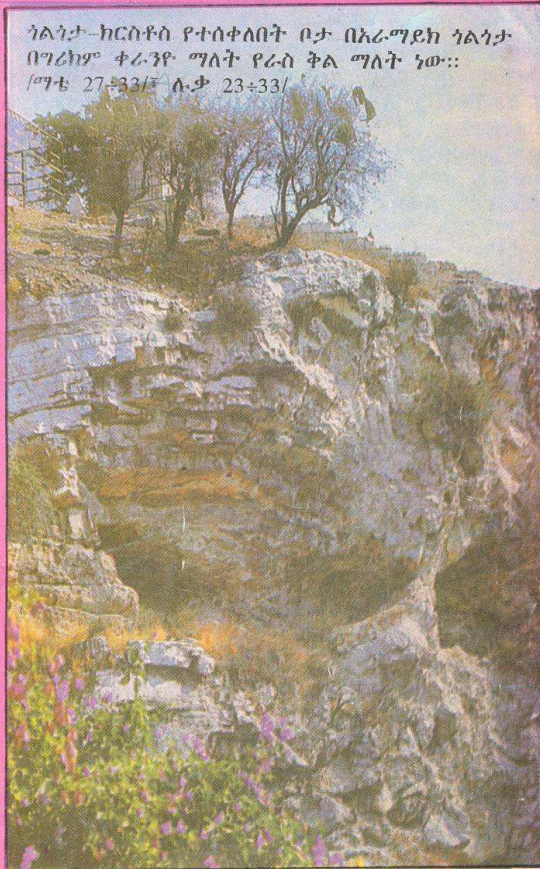
ጎልጎታ

ዮሐ.19+41

ግንጥ ያልገቡት
 ሥፍራ እዘጋጅተኸ
 አይሁድ የገፉትን
 ገንዘብኸ አርገኸ
 አንቺን የፈጠረ
 በዕለተ ሰንበት
 ባንቺ ወሰጥ ተኛ
 ሦስት ቀን ከሌሊት።
 እስቲ ለጠይቅኸ
 አንቺ ጎልጎታ
 እንዲት እንደቻልኸው
 የዓለሙን ጌታ።
 ጌታን ካስተናገድ
 ለኔም እስተምራኝ
 አላውቅበት በዬ
 ተቸግራያለሁኝ።

አፍሪም እሸቱ

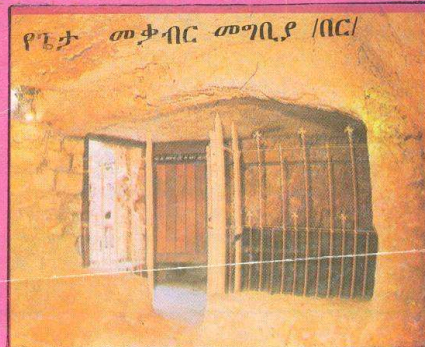
ጎልጎታ-ክርስቶስ የተሰቀለበት ቦታ በአራማይክ ጎልጎታ
 በግሪክም ተራንዮ ማለት የራስ ቅል ማለት ነው።
 /ማቴ 27+33/ ሉቃ 23+33/

ጎልጎታ-የጌታ መቃብር /ዮሐ 19+17/

የጌታ መቃብር መግቢያ /በር/

ከአንባቢያን ለአንባቢያን

የፍቅር ወይስ ክብር የመንፈግ ?

በዘመናችን አንዳንድ ሰዎች ለብሰዎቻቸው የምመለከታቸው ነገሮች ገራ የሚያጋቡ ናቸው። ይኸውም የፍቅር ይሁን ክብር የመንፈግ አይታወቅም በሚጫሙት ጫማ ሰል፣ በቀለ በቶቻቸው ፣ በጆሮ ጌጦቻቸውና በካናቴራቸው ላይ የክርስቶስ መስቀል ፣ የጌታና የቅዱሳን ሥነ ሥዕል አለባቸው። እስቲ አስቡ መስቀሉን ተጫምተን ስንረግጠው፣ የለበሰናቸው ልብሶች ቆሽሸው ሲታጠቡ ምንያህል መንገሳታት እንደሚደርስባቸው? እንደ እኔ እንደ እኔ ለሥዕሎቹም ሆነ ለመስቀሉ የሚኖረንን ክብር ይቀንሳልና ቢቀር ጥሩ ይመስለኛል። አለበለዚያም ምእመናን የምንገዛቸውን ዕቃዎች በጥንቃቄ ተመልክተን ብንዝ መልካም ነው።

ሚሊዮን አሰፋ
/አጋር/

ከሁሉም ዓይነት ቀላቅላችሁ አሰሙን

የቤተክርስቲያናችን መዝሙሮች በተለያዩ ዘመናዎችና ሰንበት ት/ቤቶች በብዛት እየወጡ ስለሆነ ደስ የሚያሰኝ ለውጥ ነው። ነገር ግን አንዳንድ ዘመናዎች መዝሙር ሲያወጡ እኛ የተዋሕዶ ልጆች ካለ ወረብ የማንሰማ ይመስል የሚወጡት ካሴቶች ወደ ወረብ ያመዝ ናሉ። የብዙዎቹም ግጥምና ዜማ ተመሳሳይነት አለው። ስለዚህ የንብሐ መዝሙሮችም የበለጠ ያንጹናልና ዘመናዎች ከሁሉም ዓይነት እየቀላቀሉ እንዲዘምሩ ቢያስቡበት መልካም ነው። እንዲሁም ሌሎች ያወጧቸውን መዝሙሮችም ደጋግመው ባያወጡ ጥሩ ይመስለኛል። ለገንዘብ የሚረገጡ ደብዳቤ ልባቸዋልና።

ጌታቸው አዳኛና
እሸቱ ጌታሁን
/ሸሸመኔ/

መቼ ይሆን ?

ሁሉ እየበደለኩን ከሕገ እየራቅኩን ፣ መልካም ሰው መስዩ ክፉ እየፈለግኩን። በሐሚት በዝሙት ደግሞም በመጻፍት ፣ ንጹህ ሰውነቴን ኩነቴ አልብሻት ፣ መልካሙን ሳልፈጽም ነፍሴን አሳዝኛት። ራሴ ራሴን ሆኜ ከራሴ ታርቄ ፣ ኃጢአትና ጽድቁን ለይቼ ዐውቄ ። ክፉን ነገር ትቼ ወደ አምላክ ቀርቢ፣ ረሃብተኛ ነፍሴን በጽድቁ አጥግቢ፣ መቼ ይሆን እርቃችን የእኔና የልቤ።
ዘውዴ በቀለ
/አ.አ/

የሙታን ሳይሆን የሕያዋን ቤት ናት

አንዳንድ ሰዎች ቅድስት ቤተክርስቲያናችንን በቁማቸው /በአካለ ሥጋ/ ፣ ይጠሳትና በዕለተ ሞታቸው ይመጃታል። ይኸውም መናፍቃን በአካለ ሥጋ እያሉ ሲያንቋሽሻትና ሲያጥላሏት የሞሃን በጌታንም ሲናጠቁት ይከርሙና ሲሞቱ ካልተቀበርን እያሉ ማስቸገራቸው ነው። የቀሩትም የእኛው ሰዎች ደግሞ በቁማቸው የሰበካ ጉባኤ መክፈል ቀርቶ አንዲት ቀን እንኳን ለመሳሰሉ ከብዳቸው እያለ ዘመድ ሲሞትባቸው በሙታቸው ወቅት የመቃብር ቦታ ለማግኘት ጭቅጭቅ ሲፈጥሩ ይታያል። ለመሆኑ ቤተክርስቲያናችን የሕያዋን መናፍቃና ማረፊያ እንጂ የሙታን መሰብሰቢያ ያደረጋት ማንላ! ስለዚህ በቁማችሁ የጠላችኋትን በሞታችሁ መጥታችሁ ባታስቸግሯት መልካም ነው። በተጨማሪም ካህናት አባቶቻችንም ሆናችሁ አንዳንድ በቤተክርስቲያን አካባቢ ያላችሁ አገልጋዮች ሀብታም መናፍቅ ሲሞት ተገቢውን ሥርዓት ፈጽማችሁ መቅበሩንና ድሃው ሲሞት ደግሞ ማንጋላታቱን ብትተውት ደህና ይመስለኛል። በአድልእ ሰማያዊው ርስት አይገኝምና! ይህንን ማለት የቻልኩት በአካባቢ ሲፈፀም በመመልከቱ ነው።

ኃይለማርቆስ
/ፍቼ/

መሰናከያ ሳይሆን ምሳሌ ሁኑ።

ቅድስት ኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተክርስቲያናችን ንጽሕትና እውነተኛይቷ መንገድ እንደሆነች እናውቃለን። በቀድሞ ዘመን የነበሩ አባቶቻችንም በተጋድሎአቸው ጠብቀዋት ምሳሌነታቸውንም ትተውልን አልፈው ለእኛ አስረከበውናል። በዘመናችን ያሉ አንዳንድ መምህራንና ካህናት ግን የጠላቶቻችን መዘባባዝ እያደረጉ ነው። የሚናገሩትና የሚያደርጉት ስለማይገናኝ ብዙዎችን እያሰናከሉም ይገኛሉ። «ስለዚህ በቃልና በኑሮ ፣ በፍቅርም በእምነትም በንጽሕናም ለሚያምኑት ምሳሌሁን እንጂ ማንም ታናሽነትህን አይናቀው።» /1ኛ ጢሞ 4፥11/ በሚለው ቃል መሠረት በሥራችሁ ተንቃቅሁ አታስንቁን፣ ራሳችሁን ጠብቁ! ማሠናከያ ሳይሆን ምሳሌ ሆናችሁ ለሌሎች አብሩ።

ወ/ት ወይንሸት ሸጋ
/ጅጅጋ/

የመስቀሉ ምሥጢር

የዓለም መድኃኒት ክርስቶስ እያሰሱ ፣ መከራን ሲቀበል ደሙን ለእኛ ሲያፈስ፣ ጸንተን እንደ ዮሐንስ ቀራንቶ ብንደርስ። የክርስቶስ ሞቱን የመስቀሉን ምሥጢር፣ እንረዳው ነበር የአምላክን ፍቅር።
ተማሪ እሥራኤል ተስፋዬ
/ያቤሌ/

ትንሣኤው እውነት ነው

ዛሬ ጊዜው ሆኖ የሳጥናኤል ጭፍራ ፣ ሃምሳ ቢቀባጥር ሠላሳ ቢያወራ። በሐሰት መጽሐፍ በአብይቶ ጉባኤ ፣ ሊያስተባብል ቢጥር የጌታን ትንሣኤ። «ዲዳት» አፋን ቢከፍት ላንቃውን ቢያሰፋ፣ በሳጥናኤል መንፈስ ቢቀድ ቢሰፋ፣ ይቀቀላል እንጂ እሱው በሳት ቶፋ፣ ትንሣኤው እውነት ነው የሚጋወክል።
ደረጃ ሀ/ወልደ
/አይላኢታ/

ሐመር

5ኛ ዓመት ቁጥር 3
ሚያዝያ/ግንቦት 1989 ዓ.ም

ይዘት

የማኅበሩ መልእክት

- ከዘመኑ የቤተክርስቲያን ጠላቶች ራሳችንን እንጠብቅ..... 2

ከአዘጋጁ

« ..... የማንጠቅም ባሪያዎች ነን »

የቤተክርስቲያን ልጆች የክርስቶስ ባሪያዎች እንደመሆናችን መጠን ቤተክርስቲያንን የማገልገል ሃይማኖታዊ ግዴታ አለብን። የቤተክርስቲያን አገልግሎት ደግሞ የእኛ ጉዳይ አይደለም፤ ወይም እኛ ምን አገባን ብለን የምንተወው ነገር ሳይሆን ሁላችንም የምንሳተፍበት ሕይወት ነው።

ዋለን። ከኑሮአቸውም እንግራለን። ያለበለዚያ ግን ገና ለገና ክርስቲያን ናቸው። ይጸልያሉ፣ ይጸማሉ እያልን ችግር አይነካቸው፣ ውኃ አያርጥባቸው፣ ተካላቸው አያልሙ፣ ተጠምተው አይጠጡ፣ በቀትር ፀሐይ አይምታቸው ብለን የምንሰላቸው ገጸ ባሕርያት ታሪካቸው የሰው ታሪክ መሆኑ ቀርቶ በተረት ተረት ውስጥ የምናገኛቸው የነ «ሰንዘር» ታሪክ ይሆንብናል።

በታሪክ አወቃቀር ሌላው ልናስተውለው የሚገባን ጉዳይ እያን ጻገዱ ደረጃ የራሱ መጠን ሊኖረው እንደሚገባ ነው። ከተጋድሎ በፊት ያለውን ታሪክ ከልጅነቱ ጀምረን ሲበላ ሲጠጣ፣ ሲለብስ፣ ሲተኛ፣ ሲያወራ፣ አልያም እንደ ተረት አጻጻፍ «ሲኖሩ ሲኖሩ» የምንል ከሆነ ይንዛዛል። በተጋድሎ ውስጥም ገብቶ «ነፋሰን እንደሚጉስም ዝም ብሎ የሚጋደል መሆን የለበትም። ካገኘው ነገር ሁሉ ጋር ሲጋደል፣ ያለፋታ ሲኖር ከያንጻንጻ ጋር ሲጣላ በዓለም ላይ ምንም አጋር ሲያጣ የምናሳይ ከሆነ፣ በሰው ኑሮ ሊዘለቅ የማይችል ሕይወት ለመቅረጽ አስበን ካልሆነ በቀር ሊዋጣልን አይችልም። በማጠናቀቂያውም እንዲሁ ድርሰቱ አንድ ውጤት ላይ መቆም አለበት። የተጋድሎው ውጤት በሥጋው ወይም በነፍሱ ድል አድራጊነቱ ሳይንዛዛ ቅልብጭ ባለ መንገድ መቅረብ አለበት ያለበለዚያ ታሪኩን ፈዝ ያደርገዋል።

ለ የገጸ ባሕርያት አቀራረጽ

በመንፈሳዊ ልቦለድ የምናያቸው ሰዎች ገጸባሕርያት እንደሰው ኖረው እንደሰው ተጋድለው እንደሰው የሚያሸንፉ መሆን አለባቸው። የእግዚአብሔር ቸርነት በነርሱ ላይ የሚታየው በልዩ ልዩ መንገድ ነው። ሌሎችን ሰዎች በማዘጋጀት፣ በሕልም፣ በመውጫ ቀዳዳ በማሳየት፣ ጽናት በመስጠት ወዘተ... አንዳንድ ጸሐፊዎች እግዚአብሔርን በልቦለዳቸው ውስጥ ለማስገባት ይሞክራሉ። ነገር ግን ይህ ታላቅ ስሕተት ነው። የቸርነት ሥራውን፣ ጥበቃውንና ረድኤቱን እንጂ እግዚአብሔርን በልቦለድ ውስጥ ማምጣት ሃይማኖታዊ ጎሊናን መጉዳት ነው። ከዚህም ገላ እመቤታችንንና መላእክትን ገጸ ባሕርይ አድርጎ በዋናነት ማምጣትም ለነርሱ ያለንን ፍቅር፣ ክብርና ቦታ ለሸረሸረው ይችላል።

ገጸ ባሕርይ ሲላል ስለአካላዊ ውበቱ ተብሎ መላል የለበትም። በመንፈሳዊ ሥነ ጽሑፍ ዋናው

ውበት ሃይማኖት፣ ጽናት፣ ትዕግሥት ናቸው። የሰውየው ቁመና የሴትየው ቁንጅና አይደሉም። በመሆኑም ከራስ ጸጉር እስከ እግር ጥፍር በውበት ሽልጦ ሰውን ማማለል አላስፈላጊ ነው። ስለ ሰዎች ጥቂት ማስተዋወቂያ በቂ ነው። ከዚህ ይልቅ በንግግራቸው፣ በኑሯቸው፣ በአለባባባቸው፣ በጽናታቸው ሰዎች ለይተው እንዲያውቁቸው ማድረግ ይመረጣል።

ገጸ ባሕርያቱ መኖር የሚገባቸውን ሲኖሩ ማየት አለብን። ሲበሉ፣ ሲጠጡ፣ ሲራቡ፣ ሲተኙ፣ ሲጸልዩ፣ ሲጸሙ፣ ሲያስቀድሱ፣ ሲያወሩ፣ ሲለብሱ፣ ሲያዝኑ፣ ሲደሰቱ፣ ሲያለቅሱ ወዘተ... ያለበለዚያ ያልተፈጠረ ሰው ወደ መላል ይደረሳል። ለሥጋዊም ሆነ ለመንፈሳዊ የሚያስፈልጉትን ነገሮች ሲያደርግ የማናየው ገጸ ባሕርይ ከሣልን ሰዎች ምን ብለው ይቀበሉታል? «እንደርሱ መሆን አይቻለኝም» ወደሚል የተስፋ መቁረጥ ፍጻሜ ይደርሳሉና ይልቅስ ሃይማኖቱ፣ ትምህርቱ፣ ፍቅሩ ተስፋው ትዕግሥቱ በመከራው በፊት ናው ላይ እየተጨመሩ ኃይልና ብርታት ሲሰጡት ብናሳይ ይበልጥ ሰው ሰው ይሸቱልናል።

አንዳንድ ልቦለዶች ላይ ገጸ ባሕርያቱ ሲያስቀድሱ፣ ሰ/ት/ቤት ገብተው ሲማሩ፣ ሲጸልዩ ታሪኩ ያበቃል። ዋናው ጉዳይ የሰ/ት/ቤት ጥርግራም ሆኖ የአንድ ጥርግራም ዘገባ እስከመስል የሚያታክት ቅንብር ይታይበታል። ይህ ዘገባን /ሪፖርት/ እና ልቦለድን ካለመለየት የሚመጣ ጣጣ ነው።

ገጸ ባሕርያቱ አላስፈላጊ ወደ ሆነ ተአምራዊ ኃይል መለወጥም የለባቸውም። ሲራቡ ላለማየት ከበረሃ ወይን የምናመጣላቸው፣ በመንገድ ሲደክሙ ላለማየት ደመና ላይ የምንጭናቸው፣ ሲያለቅሱ ላለማየት በመጋረጃ የምንሸፍናቸው ከሆነ ተጋድሏቸው ምን ላይ ነው? ግነቱ ይበዛና ተአማኒነቱ ያጥራል። አንባቢም «ምን ይመጣበት ይሆን?» ብሎ መጓጓቴ፣ ልቡ መስቀሉ ይቀርና አሁን ደመና ይመጣለታል፣ አሁን መጋቢ ይሰጠዋል እያለ እንዲተነብይ መንገድ እንከፍትለታለን።

ለሚፈጽመው ድርጊት በቂ ምክንያት የሌለው ገጸ ባሕርይ እውነተኛነቱ ያጠጥራል። ሲጋደል፣ ሲራብ፣ ሲጠጣ፣ ሲያዝን ሲያለቅስ፣ ድል ሲያደርግ ወዘተ ለዚህ ድርጊቱ በቂ ምክንያት መቀመጥ አለበት። አይርበውም ለምን? ክርስቲያን ስለሆነ፣ አለቀሰ - ለምን? የዋሕ ስለሆነ፣ -ከሞት አመለጠ - ለምን? -

ጥሩ ሰው በመሆኑ፣ ድል አደረገ ለምን? ስለሚያስቀድስ - የሚሉት የዋሕ መልሶች ናቸው። ለሥራው የሚጠበቀው ምክንያት ተጠያቂው /logical/ በሆነ መንገድ መቅረብ አለበት። ምክንያቶች ከፊትም ሆነ ከኋላ ሊኖረው ይገባል። እግዚአብሔርም ቢሆን ያለምክንያት ሥራ አይሠራም።

ከመከራ ለመዳን ጸለዩ። ጠላቶቹ አግኝተው ደበደቡት፣ ገደል ነው ብለው ጥለውት ሄዱ፣ አንዲት ደግ ባልቴት አግኝተው አስታመውት፣ ዳነ ። የእግዚአብሔር ቸርነቱ የተገለጠው፣ የጸሎቱ ዋጋ የታወቀው የሞተ እንዲመሰላቸው ማድረግ፣ ባልቴትን ማዘጋጀቱ ነው። ከዚህ አልፎ «ተደበደበ ግን አንዳች አላመመውም» ብንል እርሱ ያልተፈጠረ ሰው ከመሆን አይዘልም።

መንፈሳዊ ገጸ ባሕርያት መጨረሻቸው ድል መሆን አለበት። ገጸ-ሕ ሰው ሲጉዳ፣ ጸሎተኛ ተስፋ ሲቆርጥ፣ አማኝ ሲክድ፣ ካህን ሲያፈርስ፣ መነኩሴ ቆብ ሲጥል፣ አሳይተው የሚደመደሙ ልቦለድ ታሪኩች መንፈሳዊ ዋጋ ሊኖራቸው አይችልም። በታሪኩ መሐል አልፎ አልፎ ቢያጋጥም እንኳን መጨረሻው የኃጢአትን ክፋት የኃጥአንን መመለስ ወይም ዋጋ፣ የዲያብሎስን ድል መሆን፣ የጻድቅን ድል ፣ የጻድቅን በጉነት ማሳየት አለበት። ስለዚህም ገጸ ባሕርያቱ /በተለይም መንፈሳዊ ገጽታን ተላብሰው የሚታዩት ወኪይ ገጸ ባሕርያት /ተስፋቸው ሲሞላ፣ ሲጸኑ፣ ታግለው ሲያሸንፉ፣ መንግሥተ እግዚአብሔርን ሲወርሱ፣ ተጋድለው ሲያሳምኑ ወዘተ... ማየት አለብን።

ሐ ይዘት /ጭብጥ/

በመንፈሳዊ ልቦለድ ውስጥ ሁለት እሴቶች /values/ እና ገኛለን።

- 1. መንፈሳዊ እሴት /spiritual/
- 2. ኪናዊ እሴት /Aesthetic value/

አንድን ልቦለድ እርቶዶክሳዊ ከሚያደርጉት ነጥቦች አንዱ የኪናዊ እሴት አለመኖር ሳይሆን የመንፈሳዊ እሴት ከሁሉ ልቆ ጉልቶ መውጣት ነው።

እርቶዶክሳዊ ልቦለድ ለላቅ ፣ ለቧልት፣ ለፊዘ ፣ ለማዘናናት፣ ደስ ለማሰኘት፣ የድርሰት ጥማትን ለመውጣት አይጻፍም። ከውበቱ በላይ መንፈሳዊ፣ ለማስተማር ጭምር እንጂ። ከዘፈን ቤት ጠጅ ቤት፣ ከዳንሰ ቤት የምሽት ክለብ፣ ከጫት ተራ-ሲጋራ

መደብር፣ ከሰአል- ገሃነም የሚያንከ ራትተን መሆን የለበትም።

የሚያነሳው ርዕሰ ጉዳይ በክርስቲያኖች ኑሮ ከሚደርሱት አንዱን መሆን አለበት። በሥጋ መፈተን፣ በገንዘብ መፈተን፣ በሥልጣን መፈተን፣ በምቅት መፈተን፣ ተስፋ በመቁረጥ፣ ባለማመን፣ ትክክለኛ ክርስቲያን ባለመሆን፣ በትምህርተ ሃይማኖት ጉድለት፣ በመከራ ብዛት፣ በትዕግሥት ማጣት ወዘተ... ስለሚመጡ ፈተናዎች ማንነት አለበት። መንፈሳዊያን በሥራ ዓለም፣ በቤተሰብ፣ በብሔር ወፍ፣ በምንኩስና፣ በውጭ ሀገር፣ በዓለማዊያን ጓደኞች፣ በትዳር ውስጥ፣ በልጆቻቸው፣ በአረማውያን፣ በመናፍቃን በከህድያን፣ በገዛ ፍላጎታቸው፣ በሚያዩትና በሚሰሙት በሚታዘዙትና በሚመኙት ነገር ሁሉ ፈተና ያጋጥማቸዋል። እነዚህ ዘለሉ ለማወቅ ጉዳዮች /Ever lasting them/ ናቸው። በእነዚህ ጉዳዮች ተንተርሶ የጻፈ ደራሲ የክርስቲያኖችን ኑሮ በሚገባ ለመዳሰስ፣ ለማስተማርና የምንኖረውን ኑሮ በኪነ ጥበብ ውበት አገልግቶ ሊያሳይ ይችላል።

መ ግጭት /ተጋድሎ/

የሰው ልጅ ኑሮ በተጋድሎ የተሞላ ነው። በእርቶዶክሳዊ ልቦለድ ውስጥም ይኼንን ማሳየት አለበት። ተጋድሎ የሌለው ልቦለድ እሳት ያላገኘው እንጅራ ነው። በመሆኑም ደራሲው ለተጋድሎ ታላቅ ቦታ መስጠት አለበት።

- ሰው ከፈቃደ ሥጋው ጋር
- ሰው ከአካባቢው ጋር
- ሰው ከመናፍቃኝና ከህድያን ጋር
- ሰው ከዲያብሎስ ጋር
- ሰው ከክብሩ ጋር
- ሰው ከሃሳቡ ጋር ወዘተ...

ይጋደላል። የቅዱሳንን ኑሮ ስንመለከት በተጋድሎ የተሞላ ነው። ዓለምን ድል የነሡትም ገድላቸውን ፈጽመው ነው። ገጸ ባሕርያትም በድል ውስጥ መግባት አለባቸው።

ተጋድሎ ሦስት ክፍሎች አሉት።

1. መንግሥት - ለተጋድሎው መነሻ ምንድነው ? ለምሳሌ አንድ ሰው ከራሱ ጋር ተጋጩ። ለምን? የተማረው ትምህርትና ፈቃድ ሥጋው ተለያይቶበት፣ የሚኖረው ኑሮና ሊኖረው የሚገባው ሆድና ጀርባ ሆነው፣ ወይስ ደግሞ ገና ጀማሪ ክርስቲያን ሆኖ ለመቁረጥ ጨንቆት፣ ምክንያቱ ተለይቶ መታወቅ አለበት። ንፋስን እንደ

ሚጉስም ዝም ብሎ መጋደል የለበትም። ደራሲው ስለፈለገ ብቻ እየወሰደ የሚጭንበት ከሆነ የደራሲውን ጭካኔ እንጂ ጥበቡን አያሳይም።

2. ገድል

ወደ ተጋድሎ የገባ ገጸ ባሕርይ ዝም ብሎ መቀመጥ የለበትም። ስለ ሃይማኖቱ ለመመስከር ሲነሣ ዕንቅፋት የገጠመው ገጸ ባሕርይ ነካ ክቶ ሲተውው በፍይ ቀድሞውኑ ደራሲው እንጂ ገጸ ባሕርይ እንዳልተጣላ እናስባለን። ፊቱን ሳይመልስ አንገቱን ሳይቀልስ በገድሉ ውስጥ ገብቶ መከራ ሲቀበል፣ ሲተርፍ፣ ሲታመም፣ ሲድን፣ ሲራብ፣ ሲጠግብ፣ ሲጠራጠር፣ ሲያምን፣ ሲያወጣ ሲያወርድ፣ ሲያነሣ ሲጥል፣ ሲያሰብ፣ ሲመኝ ወዘተ ማየት አለብን። ክርስቶስ ጋር የሚታገለውም እኩል ሲታገለው። ሁለቱም ለማሸነፍ ሲጋደሉ አንዱ በጸሎት፣ ሌላው በተንኮል፣ አንዱ በፈቃድ ነፍስ፣ ሌላው በፈቃድ ሥጋ፣ አንዱ በሃይማኖት ሌላው በነፋቱ ወይም በክህደት፣ አንዱ ተስፋ በመቁረጥ፣ ሌላው ተስፋ በማድረግ፣ አንዱ በጥርጥር፣ ሌላው በእምነት ወዘተ... ጉራ ለይተው መጋደላቸውን ማሳየት ይጠበቅበታል።

3. ድል /ውጤት/

በዚህ ክፍል የተጋድሎው ዋጋ ይገኛል። የጋጥኦን መሸነፍ ወይም መመለስ፣ የጻድቃን ድልና ትንሣኤ፣ የሃይማኖት ልዕልና፣ የክህደት መሸነፍ፣ የክርስትና አሸናፊነት መታየት የሚገባው በዚህ ቦታ ነው። አንባቢው የሚረከብበት፣ የጭንቀቱ ልቃቂት የሚፈታበት «እስይ ልክ ነው» የሚልበት ክፍል ነው። ከእነዚህ ሦስቱ የአንዱ መጉደል ልቦለዱን ሽባ ያደርገዋል። ወደ ደመና በርሮ እንዳልተመለሰ አውሮፕላን ምን ነካው? ያሰኛል።

ሠ. መቼት /መቼ? እና የት? /

በእርቶዶክሳዊ ልቦለድ ውስጥ ጊዜ በሚገባ መታየት አለበት። ምክንያቱም የሰው ልጅ ፈተና እንደ የዘመኑ ይለያያል። ታሪኩ ስለ የትኛው ዘመን ክርስቲያኖች እንደተጻፈ፣ በዘመኑ የነበረውን ኑሮ፣ ገድል፣ የሃይማኖት ጽናት ለማወቅ በልዩ ልዩ መንገድ ጊዜው መታወቅ አለበት።

ቦታ ሌላው አስፈላጊ ነገር ነው። የተጋድሎበት ቦታ ለታሪኩ ወሳኝ ነው። ቅዱስ ጊዮርጊስ በኢትዮጵያ፣ ተክለ ሃይማኖት በሶርያ፣ አር

ሴማ በግብጽ ስትጋደል ማሳየት አይቻልም። ከዚህ በላይ ደግሞ መውጣት መውራዱ፣ መጓዝ መድከሙ ለክርስቲያን አንዱ ፈተናው ነው። ቅዱስ ጳውሎስ - «ሌሊትና ቀን በባሕር ውስጥ ኖርሁ፣ ብጠዙ ጊዜ በመን ገድ ሄድሁ፣ በወንዝ ፍርሃት... በከተማ ፍርሃት፣ በምድረ በዳ ፍርሃት፣ በባሕር ፍርሃት...» 2ቆሮ11፥26። በማለት የገለጠው አካባቢ የሚያስከትለውን ፈተና ነው። በመሆኑም በአካባቢው መገለጥ የገጸ ባሕርይን የመከራ ብዛት፣ የሃይማኖት ጽናት ያሳየናል። በበረሃ መጓዙ፣ ተራራ ቀልቀለት ማለፉ፣ በብርድ በወሐይ መመታቱ፣ በጠርነት መሐል፣ በእሥር ቤት ያሳለፈው ኑሮ ወዘተ... ማንነቱን ከምንገልጥባቸው መንገዶች አንዱ ነው። እናም ያልተንዘዘ የአካባቢ ገለጣ እጅግ ጠቃሚ ነው።

ስንጠቀልለው

እርቶዶክሳዊ ልቦለድ፡-

- የክርስቲያኖችን የውጣ ውረድ ኑሮ ለማሳየት በቂ ኃይል እንዳለው፣
- የታሪኩ አወቃቀር ቅድመ ተጋድሎ፣ ጊዜ ተጋድሎና ድንገረ ተጋድሎ ተብሎ እንደሚከፈል፣
- በሰው መልክ የተቀረጹ ገጸ ባሕርያት ያሉት እንደ ሰው ሲጋደሉ፣
- ያለ በቂ ምክንያት /መንፈሳዊ ሆነ ሥጋዊ /የተጋነነ ነገር ሊገፅ ባረቅባቸው እንደማይገባ፣
- ይዘቱ የክርስቲያኖችን የዕለት ተዕለት ጉዳይ ማንነት እንዳለበትና ከኪነ ጭንቀት መንፈሳዊ እሴቱ ጉልቶ መታየት እንዳለበት፣
- ውጤቱ /ከፋም ይሁን ደግ/ ምድራዊው ብቻ ሳይሆን ለማያወፍ ዘላለማዊ ሕይወትን ማመልከት እንዳለበት፣
- ተጋድሎው በቂ የሆነ መንግሥት፣ የክረረ ገድልና የገድሉ ውጤት ሊኖረው እንደሚገባ፣
- መቼቱ የገጸ ባሕርይን ተጋድሎ ሊያንግባርቅ በሚችል መልኩ መቀረጽ እንዳለበት ተመልክተናል።

የቀረውን ደግሞ የጥበብ ባለቤት እግዚአብሔር ይገለጻል። በሚቀጥለው እትማችን ተውኔት /ድራማን/ በተመለከተ የምናነሳው ነጥብ ይኖረናል። የእግዚአብሔር ቸር ነት የድንገል ማርያም አማላጅነት አይለየን። አሜን።

እናስተዋውቃችሁ

ብርብር ማርያም

/የደቡብ ኩብ/

በደቡብ ኢትዮጵያ በሰሜን አዋ ዞን በጋዋ ወረዳ ውስጥ ትገኛለች። የአካባቢው ልዩ ስም ጨንቻ ይባላል። ዙርያው በደን የተከበበ ሲሆን የአራዊት ድምፅ የአዕዋፍ ዝማሬ የሚሰማበት የሰላም ደሴት ነው።

በአራት ቤተመቅደስነት የተተከለችው ከጌታችን ልደት በሬት 400 ዓመት አካባቢ ነው። በነዚህ ዘመናት ውስጥ መሥዋዕተ አራት እየተሰዋባት ትምህርተ ብሉይ የተሰጠባት ዋነኛ የደቡብ ኢትዮጵያ የሃይማኖት ማዕከል ሆና ኖራለች።

በዘመነ ሐዲስ በ5ኛው መ/ክ/ ዘመን አጋማሽ ላይ ታሪካዊና ዝናዋን ከጥንት ጀምሮ የሚያውቁት አጼ ገብረ መስቀል አቡነ አረጋዊንና ቅዱስ ያሬድን አስከትለው በአያሌ ሠራዊት ታጅበው ታቦተ ማርያምን ይዘው መጡ።

እነዚህ አባው ዛሬ ዐርባ ምንጭ የተባለው ቦታ ሲደርሱ ቀኑን ምሽት ስለገላገለው ዕረፍት አደረጉ። ቦታው ውኃ አልባ ስለነበር፣ ወደ አባያና ጫሞ ሐይቅ ለመጓጓዣም ቀኑ ስለመሸ ሠራዊቱ በውኃ ጥም ሊፈታ ሆነ ። በዚህ ጊዜ የሠራዊቱን ችግር የተረዱት አቡነ አረጋዊ በመስቀላቸው መሬቱን ባረኩት። በዚያች ሌሊትም 40 ምንጮች ፈልቀው ተገኙ። በዚህም የተነሣ ቦታው ዐርባ ምንጭ ተብሎ ተጠራ ሲል በቤተክርስቲያኗ የሚገኘው የታሪክ መጽሐፍ ይገልጻል።

የአካባቢው ሕዝብ ለእንግዶቹ ግብዣ ካደረገ በኋላ ግንቦት 20 ቀን ሦስቱ አባው ብርብር ማርያም ደረሱ። ግንቦት 20 ለ21 ሌሊትም በዝማሬና በአሉት አደሩ። ግንቦት 21 ቀንም አቡነ አረጋዊ ቤተ መቅደሱን በሚሮን አክብረው ታቦተ ማርያምን አስገቡ። አጼ ገብረ መስቀልም ለቤተክርስቲያኗ መተዳደርያ የሚሆን ብዙ ርስት በዚያው ዕለት መስጠ

ታቸው በታሪክ መጽሐፍ ተጽፎ ይገኛል።

ይህች ታሪካዊት ቤተክርስቲያን የደቡብ ኢትዮጵያ የሃይማኖት ማዕከል ሆና እስከ 14ኛው መ/ክ/ ዘመን ቆይታለች። በ14ኛው መ/ክ/ ዘመን መጀመሪያ «ቡዳ ኪንና» የተባለ ፀረ ሃይማኖት ተነሥቶ ሊያቃጥላት ቢል አልቃጠል ብላ አስቸገረችው። በዚህም ተአምሯ እጅግ ስለተበላጨ ከዳኗን ሊያፈርስ ተነሣ። ነገር ግን እርሱን ከነጋሻ ጃግሬው መብረቅ ከሰማይ ወርዶ ገደላቸው።

ይህን ተአምር የሰሙት አጼ ዘርዐ ያዕቆብም ጳጳሳቱን አባ ገብርኤልንና አባ ሚካኤልን ይዘው ወደ ቦታዋ መጡ። ጳጳሳቱ በጥንቱ ቅዱስ ቤት ግንቦት 21 ቀን ቀድሰው ምእመናንን ሁሉ ካቆረቡ በኋላ ንጉሥ ዘርዐ ያዕቆብ ሰፊ ርስት ጨመሩ ላት። በዚያ ጊዜ የሰጧት ምንጣፍ ዛሬ ድረስ በቤተ ክርስቲያኑ ይገኛል።

በ1928 ዓ.ም ወደ ኢትዮጵያ የገባው ፋሺስት ኢጣልያ ቤተ ክርስቲያኗን ለማቃጠል የላደረገው ጥረት አልነበረም። በመጨረሻም ከአውሮፕላን የሰምብ ዲን አወረደባት። ያ የተባለ ሰምብ ግን እንደ ድንጋይ እየተንከባለለ ወርዶ ዛሬ ድረስ ለታሪክ ይገኛል።

በዚህች ጥንታዊት ደብር እነ አጼ እስክንድር /1470-1486/ እነ አጼ ልብነ ድንግል /1500-1533/ በቦታዋ ተገኝተው እጅ መንጃ አበርክተው ላታል። በደብርነት የተተከለችውም በአጼ ልብነ ድንግል ዘመነ መንግሥት ሲሆን የመጀመርያው የደብሩ መምህርም አባ ሠርፀ ድንግል ይባላል። የአሮሞን ሕዝብ ታሪክ በሰፊው የጻፈው አባ ባሕርይ የዚህች ደብር አለቃ እንደነበር ታሪኩ ያስረዳል።

በልጅነቱ ወራት በዚህች ቦታ በትምህርት ላይ እያለ የመነኩሳቱ ኑሮ ስቦት መነኩሰ። ለቤተ ክርስቲያን አገልግሎት የሚጠቅመ

ውን መንፈሳዊ ትምህርት በሚገባ ተማረ። አባ ባሕርይ በታሪክ የሚታወቅበትን የአሮሞ ሕዝብ ታሪክ የጻፈው በዚህች ደብር እያለ እስከ 1588 ዓ.ም መሆኑ ይነገራል።

ምንጭ ትንሳኤ መጽሐት ቁ 113/1979 ገጽ 14 ሥርግው ሀ/ሥላሴ/ዶ/ር/አማርኛ የቤተ ክርስቲያን መዝገብ ቃላት ቅጽ 4 ገጽ 16አና68

«ኢትዮጵያዊው ቁርሎስ»

/አጼ ይስሐቅ እንደተናገሩት/

የተወለደው በወሎ ክፍለ ሀገር ቦረና ወረዳ ሸግላ ሰምትባል መንደር ነው። በ1358 ዓ.ም አባቱ ሕዝበ ጽዮን በቤተ መግንሥት አካባቢ የገለገሉ ከነበሩት ካህናት ወገን ሲሆን እናቱ አምኗ ጽዮን ደግሞ በደግነቷ የታወቀች ሴት ነበረች።

አባ ጊዮርጊስ ለወላጆቹ አንድ ብቸኛ ልጅ ነበር። በተወለደ በሰባት ዓመቱ ትምህርት ቤተክርስቲያንን ይማር ዘንድ በዚያ ዘመን በመምህራንና በመጻሕፍት ወደ ለጸገው ወደ ሐይቅ እስጢፋኖስ ት/ቤት አስገቡት። ነገር ግን ለሰባት ዓመታት ያህል ትምህርት ቀርቶ ፊደል ሊገባው አልቻለም። በዚህም የተነሣ መምህሩ አባ ሠረቀ ብርሃን ያዘኑ ነበር። አባ ጊዮርጊስ ትምህርት አልገባው ስላለ መነኩሳቱን እህል በመፍጨት ያገለግል ነበር። የፈጨበት ወፍጮ ዛሬ ድረስ በሐይቅ ገዳም ይገኛል።

ለብዙ ዘመናት ያዘን የነበረው አባ ጊዮርጊስ አንድ ቀን ወደ ቤተ ክርስቲያን ገባና በቅድስት ድንግል ማርያም ሥዕል ፊት ተንሰቅቶ አለቀሰ። እመቤታችንም ዕንባውን ተቀብላ ቅዱስ ዑራኤልን ወደ እርሱ ዘንድ ላከችለት። ጽዋዕ ልቡናንም አጠጣው። በዚህም የተነሣ ያን ያጣ

ወን ትምህርት በተቀተ ጊዜ ውስጥ ይጥብቅ ጀመር።

አባ ጊዮርጊስ የእመቤታችን ናትሯ ያደረገች ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ነው። በዚህም የተነሳ መጽሐፈ አርጋ ናን፤ እንዲራ ስብሐት፤ ሕይወተ ግርግ፤ መግዛ ቅዱስ የተባሉና ሌሎችንም ደርሰቱች ጽግላታል።

አባ ጊዮርጊስ የፊደኛ ትምህርት በተለየ ትምህርት ሊቃውንት አንዱ ነው። በሰዚህም አጼ ዳዊት ደብረ ነገድንድን የድን ግብ መስከርያ ሲያደርግ አባ ጊዮርጊስን መራሐ እድርጉ ሾሞት ነበር። በዚህም ነው ከፊደኛ ጀምሮ በግድግዳው የድን መምህራን ሐረግ ውስጥ ስሙ የግረጠተው።

[በ13 ዓመታት የረወበት ወፍ።]

አባ ጊዮርጊስ ታላቅ የቅኔ ሰው ነበር። አብዛኛቹ መጻሕፍት የተጻፉት በግጥም ነው። የአባ ጊዮር ጊዮርጊስ የቅኔ ጥበብ ለግየት መጽሐፈ ሰዓታትን መመልከት ብቻ ይበቃል። በዚያ ዘመን አባ አያሱብ ሞጻ ዛጅታው ተገደለው በተመጸ ሕፃናትና ከሊቃውንት አበዋ ያገኘው ጥልቅ የገደግናት ዕውቀት እንደነበረው ባለ 30 ዓመታት መጽሐፈ ምሥጢር ምስክር ነው። የሥነ ፍጥረት፣ የነገር መለኮትን፣ የመጻሕፍትን ታሪክና የቤተክርስቲያንን ታሪክ ብሎም የነገረ ግርግ ያም ዕውቀቱን አገልግቶ ይመሰክርለታል።

አባ ጊዮርጊስ የቤተክርስቲያን አፈ ገባኤ ነበር። በአጼ ዳዊት ዘመን መንግሥት የነበሩት ጳጳስ አቡነ በርተሎሜዎስ ሥላሴ አንድ ገጽ ናቸው። ይህም እየተባለ ይናፈሰ የነበረውን ወሬ ለግግራት ከተላኩት ሊቃውንት አንዱ አባ ጊዮርጊስ ነበር። በኋላም ነገሩ ወሽት መሆኑን አረጋገጠ ተመልሷል።

የትምህርቱ ጥላቀትና ስፍት የነገሥታቱን ልቡና ሳይቀር መስጫቸው ነበር። አጼ ዳዊት ስምንቱን ልጆቹን /ቴዎድሮስ፣ ይሱሐት፣ ቴዎፍ ሉስ፣ እንድርያስ፣ ሀብተ አያሱብ፣ ሕዝቅያስ፣ አያሱብ፣ ዘርዐ ያዕቆብ፣ ዕሌኒ/ የተባሉትን ያስተምርለት ዘንድ ወደ ቤተ መንግሥት አስጠራው። አባ ጊዮርጊስም

ልጆቹን ሁሉ በዕውቀትና በምግባራ ሠናይ ቀርጿቸው እንደነበር ታሪኩ ያስረዳል። ከሁሉም ደግሞ የመጀመሪያው ቴዎድሮስና የመጨረሻው ዘርዐ ያዕቆብ ታላቅ ቦታ አላቸው። ንጉሥ ቴዎድሮስ በአይወት ዘመኑ በአንዲት ሴት ጸንቶ ሃይማኖቱን በግንባ በመጠበቁ ቤተክርስቲያን የቅድስና ግዕድ ስጥታ ሰኔ 29 ቀን በዓለን ታከብራለች። አጼ ዘርዐ ያዕቆብ ደግሞ በሥነ ጽሑፍ ረገድ መምህራን የተከተለና መልካክ ግርግም፣ መጽሐፈ ባሕርይ፣ ክሂዶተ ሰይጣን፣ መጽሐፈ ምዕላድ፣ እግዚአብሔር ነገሠ እና መጽሐፈ ስብሐት የተሰኙ መጻሕፍትን ለቤተክርስቲያን አበርክተዋል።

አባ ጊዮርጊስ አመስግኖ በቃን የግይል አባት ነበር። ሲቀመጥ፣ ሲነሣ፣ ሲጓዝ፣ ከግመገማን አንደቡክ አያርፍም። እንዲያውም አንድ ጊዜ ለመጻጻፍት ተቀምጦ እመቤታችንን ሲያመስግን እመቤታችን ተገልጻ «አባ ጊዮርጊስ እዚህም ታመስግኛለህ?» ብትለው «ምናለይህን ነገር ብትከለክይልኝ» ቢል ለመናት። ከዚያ በኋላ አባ ጊዮርጊስ መጻጻፍት የግንባል ነገር እንደቀረለት ይነገራል።

ወደ ጥልድባ ሲመጣ መነኩሳቱ ከሥራ ብዛት የተነሣ በቀን ሰባት ጊዜ ብቻ ይጻፉ ነበርና አባ ጊዮርጊስ የልቡ ሊደርሰለት ስለልቻለ እንደገሠ ጻፈው ታሪኩ ያወሳል። በዚህም ሳይሆን አይቀርም 22 ሰዓት የግረግሮ የምሥጋና መጽሐፍ ሰዓታትን ያዘጋጀው።

አባ ጊዮርጊስ ከጥልድባ ጉዞው በኋላ ሊያተኩር የፈለገው በድርሰቱ ላይ ስለነበር ወደ አቡነ በርተሎሜዎስ ተገዞ ቅዱስ ለመድረስ መፈለጉን ነገሮ ፈቃድ ጠየቃቸው። ጳጳሱም በደስታ ፈቀዱለት። እርሱም መግዛ ቅዱስን አዘጋጀ።

ከድርሰቱ ጋር የግብተማራን አጣምሮ ያካኸደ ነበር። በተለይም የቤተክርስቲያንን ጉዳይ በተመለከተ ገባኤ ሲደረግ የእርሱ መኖር አስፈላጊ ነበር። በዚያ ዘመን በሸዋ በተለይም በአንኩቦር አካባቢ በራራት የሚያምኑና ራሳቸውን ቤተ ሥራ-ኤል ብለው የሚጠሩ ነበሩ። እነዚህ ሰዎች በዙ ጊዜ ከክርስቲያኖች ጋር በሃይማኖት ይከራከሩ ነበር። አንድ ጊዜ በአጼ ዳዊት ዘመን መንግሥት የሌላው ያኑ ምሁር ከክርስቲያኖች ጋር ለመከራከር ገባኤ ጠራ። አጼ ዳዊትም ካህናቱ ሁሉ እንዲሰበሱ መጀ። አንድ ትልቅ አባት ገን በሕመም ምክንያት አልጋ ላይ ስለሞል አልተገኘም ነበር። እርሱም አባ ጊዮርጊስ ነው። ካህናቱ አባ ጊዮርጊስ የለለበት ገባኤ ጨው የለለው ወጥ መሆኑን ስለተረዱ እንደጠራ ንጉሡን ተማፀኑ። ንጉሡም አባ ጊዮርጊስን ከክልሉ ለቃራ አስመጣው። በአልጋ ተኝቶ ሕመሙን እየቻለ ለራሳቸው ያን ተከራክሮ መርታቱን ገድሎ ይተርክልናል።

ከዚህ በኋላ ነገሩ ሠሪዎች አላስቀምጠው ስላሉ ወደ ደብረ ሊባኖስ ተገዞ የአቡነ ተክለ ሃይማኖትን ዐፅም ተሳልሞ ወደ ዳሞት አመራ። እርሱ ከነገር በሸሸም ነገር ተከትሎት ካለበት ድረስ መጣ። በቤተመንግሥት ዙሪያ ያለ ዕውቀት ጠምጥመው፣ ያለ ጥበብ ከብረው የሚኖሩ ሸውከኞች /ነገር አመላካች/ በአጼ ዳዊት እግር ከተ ተካው ተማረው ከነበረው ከቴዎድሮስ ጋር አጣሉት። በዚህም የተነሣ ወደ በረሃ ተገዞ ንጉሡ እስኪሞት በዚያ ቆይቷል።

አባ ጊዮርጊስ በአጼ ዳዊት ቤተመንግሥት እያለ አልመነሱም ነበር። ንጉሡ በትምህርቱ አባ ጊዮርጊስን ስለወደደው ሊት ልጁን አገብቶ ተሾሞ እንዲኖር ጠይቆት ነበር። አባ ጊዮርጊስ ገን ምክክሩን ለሰመረጠ ጋብቻውንም ሆነ ሹመቱን ሳይቀበለው ቀረ።

በመምህርነት እያለ ወደ አቡነ በርተሎሜዎስ ዘንድ በመሄድ ሥርዓተ ምክክሩና ተፈጽሞላት ቅስጥን ተቀበለ። ከምክክሩናው በኋላ የአባ ጊዮርጊስ ሊቅ ነትና መምህርነት በመላ አትዮጵያ መሰማት ጀመረ። ከሁሉ ያስወደደው ደግሞ እግዚአብሔር ቤትና ለሥርዓቱ ቀናጻ መሆኑ ነው። በጥንት ዘመን ንግሥቲቱ ሥጋውንና ደሙን የምትቀበለው ከመቀመጫ ሳትነሣ ካህናቱ ወደርሷ ሄደው ነበር። አባ ጊዮርጊስ ይህንን በመቃወም የአጼ ዳዊት ሚስት ተነሥታ እንድትቀበል አድርጓታል። በዚህ ሥራው ክብሯ የተነሳት የመሰላት ንግሥት እስከ ዕድሜደኛ ጠልታው እንደኖረች ይነገራል። አጼ ዳዊት በሁለቱ መሐል ያለውን ጥል ለመፍታት የንቡረ ዕድነት ግዕድ ስጥቶት በዳሞት /ሳጃም/ ወንጌልን እንዲሰበክ ላከታል። በዚያውም ወደ ጥልድባ በመጓዝ ከአቡነ ሳሙኤል ጋር ተገናኝቷል።

የአባ ጊዮርጊስ ተግራ አጼ ደሴከት በነገሠ ጊዜ ሰበን በሚባል ሥፍራ ጉልት ሰጥቶ አባ ጊዮርጊስን ከገዛት አወጣው። ነገር ግን ስደትና ችግር አድክሞት ነበርና በተወለደ በ60 ዓመቱ 1458 ዓ.ም ሰኔ ሰባት ቀን በዕለተ እሁድ ዐረፈ። አዕምሮም በጋሥጫ ገዳም /ደቡብ ወሎ/ በክብር አረፈ። አጼ ደሴከትም የኢትዮጵያው ቁርሎስ ግምድ ሃይማኖት ሲል ሰየመው። ቤተክርስቲያናችን የቅድስት ግዕድ ስጥታ ሰኔ ሰባት ቀን በዓሉን ታክብራለች በተለይም ዕዕሙ ባረፈበት በጋሥጫ በታላቅ ድምቀት ይከበራል። በሕይወት ዘመኑ ከ40 በላይ መጻሕፍት የደረሰ ሲሆን ጥቂቶቹም የሚከተሉት ናቸው።

1. መጽሐፈ አርጋናን
2. መጽሐፈ ምሥጢር
3. መጽሐፈ ሰዓታት
4. እንዲራ ሰብሐት
5. ሕይወተ ግርያም
6. ውዳሴ መስቀል
7. ተአምና ቅዱሳን
8. ክብር ቅዱሳን
9. ጸሎት ዘቤት ቤት
10. መግዛ ቅዱሴ
11. ናጎተ ብርሃን
12. ፍካሬ ሐዋርያት
13. ውዳሴ ሐዋርያት
14. ውዳሴ ሰብሐት

ከነዚህ መካከል ብዙዎቹ መጻሕፍት በግልጽና፣ በፈረንሳይና፣ በእንግሊዘኛና በጀርመንኛ ተተርጉመዋል በአግርኛ የሚገኙት ግን ሦስት ብቻ ናቸው። አባ ጊዮርጊስ በሃይማኖቱ የጸና በምግብ፣ የቀና፣ የነገሥታትን ፊት አይቶ የማያደላ ከማስተማርና ከመጻፍ ያል ሰዘነ፣ አመሰግኖ የማይጠገብ፣ የእመ ቤታችን ፍቅር የበዛለት ታላቅ አባት ነው። ከዓለማዊ ምቹትና ሀብት ይልቅ የምንከሰናን ኑሮ የመረጠ፣ በደዌ ተይዞ እንኳን ስለ ሃይማኖቱ ከመመስከር ወደ ኋላ ያላለ የሃይማኖት ብርሃን ነው። ከርሱ የምንማረው ብዙ ነገር አለ። የመነውን መመስከር ያወቅነውን መጻፍ ዕውቀትን በብል ጠት ሳይሆን ከእግዚአብሔር በጸሎት ማግኘት፣ ተግባራዊ መማርና ዝቅ ብሎ ማገለገል፣ ደቀመዝሙርን በምግብ በሃይማኖት ርቱዕ አድርጎ ማውጣት ጥቂቶቹ ናቸው።

አባ ጊዮርጊስ አመነ፣ አስተማሪ፣ ጻፈ፣ ተገንጠታ መከራን ተቀበለ። በእውነት ስለ እውነት ሥጋዊ ምቹት ሳያሸንፈው ዓለማዊ ኑሮ ሳይማርከው በሃይማኖት ለሃይማኖት በተጋድሎ ፍረ። ረድኦትና በረከቱ በሁላችን ላይ አድርጎ ይኑር። አሜን።

ምንቁ
Maedot may, 1984, No.2
ሥርገው ሐብል ሥላሴ /ዶ/ር/ አግርኛ
የቤተክርስቲያን መዝገበ ቃላት 3 ቅጽ
12 ገጽ 74-83
Sergew Hable Selassie, Giorgis
Zegasitcha: Teacher and Author, The
Ethiopian Journal of Education, Vol 8 No
1 {1975} pp 13-32

ከገጽ 29 የዞረ

የጥያቄዎቻችሁ.....

ገደቁ

ባልና ሚስት ወይም እራሳችሁን አንድ ላይ /በአንድነት/ ጸሎት መፈጸም ይችላሉ? በእራሳችን ጊዜ ሀላፊነት የገድ አንድ ላይ መቀረብ ይኖርባችሁ? ለየብቻ ስራችሁም? ጥላሁን ወቀለ /አዲስ አበባ/

መልስ

«.....ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል፤ ከሚስቱም ጋር ይተባባራል፤ ሀላፊነት አንድ ሥጋ ይሆናሉ» ማቴ 19:5። ባልና ሚስት አንድ ሥጋ ናቸውና መንፈሳዊ ነገሮችን ከቻሉ በአንድነት ይፈጽማሉ። በተለይም በጸሎት ጊዜ ባልና ሚስት ብቻ ሳይሆኑ በአጠቃላይ ቤተሰቡ በአንድነት አንድ ከሆኑ በአንድነት ለጸሎት ያስፈልጋል። የክርስቲያን ቤተሰብ ትልቁ መለኪያ በአንድነት መጸለይ ነው። ስለዚህ ባልና ሚስት በቤታቸው ጸሎት በሚያደርሱበት ሰዓት አንድ ላይ መጸለይ ይችላሉ። «ባል ከሚስቱ ጋር ቢሆን ሀላፊነት በአንድነት ይጸልዩ፤ ያላመነች ብትሆን ግን ተለይቶ ብቻውን ይጸልይ በጋብቻ አንድ የሆኑ ሰዎች በጸሎት አይለያዩ» ፍት ነገሥ 14:546።

የእራሳችሁ ግን ከዚህ የተለየ ነው፤ መተግበሪያ ማለት መጋባት ማለት አይደለምና። በዘመናችን ያለው የመተግበሪያ ሁኔታ ከሥርዓት ውጭ ከመሆኑ የተነሣ ከተጋቡት ብዙም ስለማይለይ እንዲህ ዓይነት ጥያቄዎችን ሊያሰነሣ ቻለ። ነገር ግን በክርስቲና

ሕይወት ያሉ እራሳችሁ የገብረ ሥጋ ገዥነት መፈጸም ስለማይችሉ የሚገናኙባቸው ሥፍራዎች ለፈተና እንዳያጋልጧቸው የተመረጡ መሆን ይኖርባችሁ። በዚህ ለግ ሥፍራ፣ በዝገባ ቤትና በመሳሰሉት ቦታዎች ብቻቸውን ባይሆኑ ይመረጣል። በጸሎት ጊዜም ቢሆን ሌላ ሦስተኛ ሰው አብሯቸው ከሌለ አብረው ባይጸልዩ ሙልካም ነው። ለእንደዚህ ዓይነት ጉዳዮች ትኩረት ባለመስጠት ብዙ ወጣቶች ጉዳዮች ገደቡን አጥተዋል፤ ስለዚህ ዓይነት ጉዳዮች መጠንቀቅ ጠቃሚ ነው። «የቆመ የሚመሰልው ቢኖር እንዳይወድት ይጠንቀቅ።» 1ቆሮ10:12።

ቅዱስ ቁርባንን በተመለከተም እነዚህ ሰዎች የተጠቀሱት እርስ በርስ እንዲመክሩ፣ እንዲጠባብቁና እንዲተላለፉ እንጂ ከጋብቻ ባራት አንድ ላይ እንዲኖሩ አይደለምና የገድ አንድ ላይ ቀረብ የሚል ሕግ የለም። በተቀደሰ ጋብቻ አንድ እስኪሆኑ ድረስ ግን ኛውንም ነገር ለየብቻቸው ሊፈጽሙ ይችላሉ። በዚህ አጋጣሚ አንዳንድ ካህናት ባድብቶ የሚያስፈልጉት ቃል ኪዳን «አንድ ላይ ቀረቡ» የሚሉት ሥርዓት ሊታረም ያስፈልጋል። ብዙ ወጣቶች ቃል ኪዳን ተግባራዊ አንድ ላይም ቆይተው በሚል ስብስብ ጋብቻ የፈጸሙ እየመሰሰባቸው ቅድስት ግዕድን እስከማጣት ድርሰዋል። እንዲህ ዓይነት ሥርዓት የቤተክርስቲያን ሥርዓት አይደለምና ወጣቶች ራሳቸውን ሊጠብቁ ያስፈልጋል።

« ዳሩ ግን ማግባት ወደሚገባው እድሜ በደረሰ ጊዜ ስለደንገልናው ያፈረሰው ቢኖር የወደደውን ያድርግ፤ ጋጠኦት የለበትም ይጋቡ፤ ሳይናወጥ በልቡ የጸና ግን ገድ የለበትም የወደደውን እንዲያደርግ ተፈቅዶለታል፤ ድንገልናውንም በልቡ ይጠብቅ ዘንድ ቢጸና መልካም አደረገ፤ እንዲሁም ድንገልን ያገባ መልካም አደረገ ያላገባም የተሻለ አደረገ 1ኛ ቆሮ 7:36-38

ዓምደ ወራዙት

ባለፈው እትማችን የሰው ልጅ በሕይወቱ ውስጥ ለመወሰን፣ በወሰነውም ጠንክር ለመጓዝ ምን ያህል እንደሚቸገር፣ እንዲሁም የውሳኔን አስፈላጊነት አለመገንዘብ እንደሚታይበትና ፈቃድ ሥጋውንም ለፈቃድ እግዚአብሔር ማስገዛት ተስኖት እንደሚገባ በሰፊው ተመልክተናል። መፍትሔውም ማናችንም ብንሆን እንዴት መወሰን እንዳለብን ለማወቅ እንዴንችል ለእግዚአብሔር ጥበብ መገዛት የሚገባን መሆኑን ጠቁ መናል።

በአሁኑ እትማችን ደግሞ ለእግዚአብሔር ጥበብ መገዛት እንድንችል የሰማያዊቱን ጥበብ መለያዎችን እና ሌሎችንም ውሳኔን የተመለከቱ ጉዳዮችን እንመለከታለን።

ሰማያዊቷ ጥበብ፦

ቅዱስ ያዕቆብ ሰማያዊቱን ጥበብ ሲገልግት «ነገር ግን ላይኛይቱ ጥበብ በመጀመሪያ ንጽሕት ናት፤ በኋላም ታራቂ፣ ገር፣ እሺ ባይ፣ ምሕረትና በጌ ፍሬ የሞላበት፣ ጥርጥርና ግብዝነት የሌለበት ናት።» ብሏል። ያዕ 3+17። ይህም ማለት ከእግዚአብሔር የተገኘች ደገኛ ጥበብ አእምሮ ጠባይዕ ናት። ሰውን ከሰው አንድም ሰውን ከእግዚአብሔር የምታስማማ፣ ያለ ልክ እሺ በጀ የምታስኝ፣ ቸርነትን የተመላች፣ ፍሬ የማይያለጥርጥር የምታሳምን ናት ማለት ነው። ከሐዋርያው መልእክት እንደምንረዳው ሰማያዊቱ ጥበብ፦

- 1ኛ ንጽሕት ናት
- 2ኛ ታራቂ ናት
- 3ኛ ገር ናት
- 4ኛ እሺ ባይ ናት
- 5ኛ ምሕረትን የተመላች ናት
- 6ኛ ፍሬያማ ናት
- 7ኛ ጥርጥርና ግብዝነት የሌለበት ናት።

ቅዱስ ዳዎሎስ ይህች ጥበብ ትሰጣቸው ዘንድ ለኤፌሶን ምእመናን ለምናላቸዋል። በመልእክቱም «የክብር አባት የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ እርሱን በማወቅ የጥበብንና የመገለጥን መንፈስ እንዲሰጣችሁ እለምናለሁ።» ሲል ጽፎላቸዋል።

ዋል። ኤፌ 1+15 የፊልጵስቶስን ምእመናን ደግሞ «ለእግዚአብሔርም ክብርና ምሥጋና ከኢየሱስ ክርስቶስ የሚገኝ የጽድቅ ፍሬ ሞልቶባችሁ ለክርስቶስ ቀን ተዘጋጅታችሁ ቅኖችና አለነውር እንድትሆኑ የሚሻለውን ነገር ፈትናችሁ ትወዱ ዘንድ ፍቅራችሁ በዕውቀትና በማስተዋል ሁለኩልት ይልቅ እያደገ እንዲበዛ ይህን እጸልያለሁ።» በማለት መልእክቱን አስተሳልፎላቸዋል። ፊል 1+9-11። ሐዋርያው እንዲህ ያደረገው ምእመናን በክርስትና ሕይወታቸው ላይ በምድራዊቷ ጥበብ እየወሰኑ እንዳይጌጉ ነው።

ለመወሰን እንድንችል ምን እናድርግ ?

ከጎርጎርዮስ

ምድራዊቱ ጥበብ፦

ምድራዊቱ ጥበብ ከፍልስፍና የምትመነጭ ስለሆነ ለሕይወት ላይ ለመወሰን አትመችም። በውስጣም ቅንግት፣ ቀጣ፣ አድመኝነት፣ ትዕቢት ወዘተ... አይጠፋባትም ቅዱስ ያዕቆብ ስለምድራዊቷ ጥበብ ምንነት ሲዘረዘር «ከእናንተ ጥበቦች እና አስተዋይ ማነው? በመልካም አንዋንዋሩ ሥራውን በጥበብ የዋሰነች ያላይ ። ነገር ግን መራራ ቅንግትና አድመኝነት በልባችሁ ቢኖርባችሁ አትመኩ፤ በእውነትም ላይ አትዋሹ። ይህ ጥበብ ከላይ የሚወርድ አይደለም። ነገር ግን የምድር ነው፤ የሥጋም ነው፤ የአጋንንትም ነው፤ ቅንግትና አድመኝነት ባለበት ሥፍራ በዚያ ሁከትና ክፉ ሥራ ሁሉ አሉና።» ብሏል ያዕ 3+13-16።

የምድራዊቱ ጥበብ ችግሮች፦

የሰው ልጅ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ በመጓዝ ፣ ሰማያዊቱን ጥበብ ገንዘብ በማድረግ የዕለት ተዕለት ውሳኔዎችን ማድረግ አለበት። ይህ ደግሞ ለሕይወታችን በጣም አስፈላጊ ነው። ምክንያቱም የሰው ልጅ ለራሱ ሃሳብና ፍላጎት ተገዥ በመሆኑ ፣ በዚህ ላይ ተመሥርቶ የሚወሰነው ውሳኔ ከሰውም

ከእግዚአብሔርም ያጋጨዋል። በጠቅላላው ውሳኔው ወደ ኃጢአት ይመራዋል። ቅዱስ ያዕቆብ ይኸንን በተመለከተ ሲናገር «በእናንተ ዘንድ ጠብና ክርክር ከወደቅ ይመጣል? በብልቶቻችሁ ውስጥ ከሚዋጉ ከእነዚህ ከምኞቶቻችሁ አይደለምን? ትመኛላችሁ፤ ለእናንተም አይሆንም በብርቱም ትፈልጋላችሁ፤ ልታገኙም አትችሉም፤ ትጣላላችሁ ትዋግማላችሁ።» ብሏል ያዕ 4+1-2። የሰው ልጅ በሥጋዊ ጥበብ መዘኖ እና መርምሮ ለጊዜው መልካም መሰለው የታየው ውሳኔ በመጨረሻ ገደል ይሆንበታል። «ለሰው ቅን የምትመስል መንገድ አለች፤ ፍጻሜዋ ግን የሞት መንገድ ነው።» የተባለውም ለዚህ ነው። ምሳ 16+27 «በራሱም አስተያየት ጠብብ አትሁን።» መባሉም ይኸንን የሚያመለክት ነው። ከዚህ ሁሉ አንጻር በውሳኔ ጊዜ በራሳችን ዕውቀት መመካትና መወሰን የማይገባን በሚከተሉት ምክንያቶች ነው።

- 1ኛ አስተሳሰባችን ደካማ ፦ ዕውቀታችን ውሉን ነው።
- 2ኛ የመፈጸም ኃይላችን ዝቅተኛ ፦ ችሎታችንም ውሉን ነው ።
- 3ኛ መልካም የሆነውን ላናውቅ እንችላለን። ለራሳችን የሚበጀንን በማወቅም ውሉኖች ነን
- 4ኛ የወደፊቱንም ለማወቅ የማንችል ደካማ ፍጥረት ነን።

ስለሆነም ደካማነታችንን እና ውሉንነታችንን አውቀንና አምነን በሁሉም ነገር እግዚአብሔር እንዲመራን ራሳችንን ለእግዚአብሔር አምላካችን አሳልፈን መስጠት አለብን። 1ኛ ጴጥ 4+19። ምክንያቱም ራሳችንን አሳልፈን የምንሰጠው አምላክ እግዚአብሔር የሚወድደን ሰማያዊ አባታችን ነውና። ዮሐ 3+16። የሁሉም ነገር ምንጭ /መገኛ/ እና ባለቤትም ነው። ሮሜ 11+36። እርሱ የሚሳነው ነገር የሌለ ሁሉን ቻይ አምላክ ነው። ዘፍ18+18 ፣ሉቃ 1+37። ኃላፊያትንና መጻዕዮትንም ያውቃል። የሚበጀንንም የሚያውቅ እርሱ ብቻ ነው። ይሁን እንጂ አብዛኛውን ጊዜ በውሳኔ ያችን የእግዚአብሔርን ፈቃድ ወደጌን በመተው የራሳችንን ፍላጎት

እንፈጽም ይሆናል፤ በዚህም ለጊዜው የተሳካ መስሎ ሊታዩን ይችላል። ነገር ግን እግዚአብሔር የሌለበት ስለሆነ ውጤቱ አያምርም።

ቅዱስ ጳውሎስ የምሥራቹን ወንጌል በእስያ ኋላም በፍርግያና በገላትያ ለመሰበክ ፈልጎ ሳለ መን ፈሰ ቅዱስ ከለከለው። እርሱም ጸጥ ብሎ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ጠበቀ እንጂ ለምን እኔ የወሰንኩት አልሆነም ብሎ ከእግዚአብሔር ውሳኔ ጋር አልተጋጨም። በመጨረሻም በሕልሙ ተረድቶ መደ መቄዶን ሄደ ሰበከ። ከዚያም ወደ ግሪክ ሄደ። በመንገዱ ሁሉ ተሳካለት፤ ሃሳቡም ተከናወነ ለት። በዚያም አምስት አብያተ ክርስቲያናትን መሠረተ። የሐዋ16፥6-9።

በውሳኔ ወቅት ድርሻ ያላቸው ነገሮች

በሕይወታችን ውስጥ ማንኛውንም ዓይነት ውሳኔ ለመወሰን የሚከተሉት ነገሮች ትልቅ ድርሻ አላቸው እነዚህም ፡-

- 1. የእግዚአብሔር መንፈስ ፡-
ይህ ቅዱስ የሆነው የእግዚአብሔር መንፈስ በጎሳናችን ልንረዳው ከምንችለው በላይ የሆነ ሰማያዊ ኃይል ነው። ጌታችን ደቀመዛሙር ቱን «እናንተ ግን ከላይ ኃይል እስከ ትለብሱ ድረስ በአየሩሳሌም ከተማ ቆይ።» ያላቸው ይኸንን ሰማያዊ ኃይል እንዲያገኙ ነው። ሉቃ 24፥49። እኛንም ለመወሰን የሚረዳንና ወደ መልካም ሁሉ የሚመራን እርሱ ነው። ልቦ አምላክ ዳዊት «ቅዱስ መንፈስ በጽድቅ ምድር ይምራች።» በማለት የተማላነው ለዚህ ነው። ንዋይ ጎሩይ ቅዱስ ጳውሎስም «በመንፈስ ተመላለሱ የሥጋንም ምኞት ከቶ አትፈጽሙ።» ሲል መክሯል። ገላ 5፥16። ይህን እንጂ ከዚህ ወጥተን በፈቃድ ሥጋ ላይ ብቻ ተመሥርተን በምንወስነው ውሳኔ የምናሳዘነው ገና በአርባ እና በሰማኒያ ቀን በስመ ሥላሴ ስንጠመቅ አድሮብን ከእኛ ጋር የሚኖረውን የእግዚአብሔርን መንፈስ ነው። ቅዱስ ጳውሎስ የኤፌሶንን ምእመናን «ለቤዛም ቀን የታተማችሁበትን ቅዱሱን የእግዚአብሔርን መንፈስ አታሳዝኑ።» ሲል የመከረውም ለዚህ ነበር። ኤፌ 4፥30። ስለዚህ በራሳችን ላይ በምንወስንበት ጊዜ እኛነታችን ከእግዚአብሔር የተቀበልነው፤ በእኛም አድሮ የሚኖረው የመንፈስ ቅዱስ ቤተመቅደስ መሆኑን ልንዘነጋ አይገባም። ምክንያቱም በዋጋ ስለተ

ገዛን ለራሳችን አይደለንምና። በሥጋችንም እግዚአብሔርን ልናከብር ይገባናል። 1ኛ ቆሮ 6፥19፤ 1ኛ ቆሮ 3፥16። የተዋጀነውም በከበረ የክርስቶስ ደም ነው። 1ኛ ጴጥ 1፥19።

- 2- ጎሳና ፡-
ጎሳና ስንል በምንሠራው ሥራ ሁሉ ትክክል መሆንና አለመሆን የሚነግረን ከውስጣችን የምንሰማው ድምፅ ነው። ኃጢአት በሠራን ጊዜ ትክክል አለመሆናችንን እየነገረ ይወቅሰናል። ከዚህም የተነሣ የቀንን ዕረፍትና የሌሊትንም እንቅያቱም ከጎሳና ዳኝነት ማምለጥ ስለማይቻል ነው። ቅዱስ ጳውሎስ ከጎሳና ዳኝነት ለማምለጥ መልካም መሥራት እንዲገባ አስተምሯል። ሮሜ 13፥3፤ 5። ሐዋርያው የሐንሰም በመልእክቱ «ልባችንም በእኛ ላይ በሚፈርድበት ሁሉ፤ በእውነት እንደሆንን በዚህ እናውቃለን፤ በፊቱም ልባችንን እናሳርፋለን፤ እግዚአብሔር ከልባችን ይልቅ ታላቅ ነውና ሁሉንም ያወቃል። ወዳጆች ሆይ ልባችንን ስንባይፈርድብን በእግዚአብሔር ዘንድ ድፍረት አለን።» በሳላ። 1ኛ የሐ 3፥19-21።

- 3- አእምሮ ፡-
የተፈጠርነው ባለ አእምሮ ሆነን በመሆኑ የማሰብ ችሎታ አለን። እንድናስብ፣ እንድናጠና ፣ ነገሮችን ሁሉ እንድናወጣ እና እንድናወርድ፣ በመጨረሻም እንድንወስን የሚያደርገን ይኸው አእምሮአችን ነው። ለምሳሌ አንድ ሰው የማይገባ ውሳኔ ሲወሰን ይህ ሰው አእምሮ የለውም እንዴ? የምንለው ለዚህ ነው።

- 4- የተፈጥሮ ጠባይ ፡-
የሰው ልጆች ለመወሰን ልናጤናቸው ከሚገቡን ነገሮች አንደኛዎቹ የየራሳችን ጠባዮች ናቸው። ለምሳሌ በተፈጥሮው ትዕግሥት የሌለው ሰው ከፍተኛ ትዕግሥት የሚጠይቀውን ሥራ ለመሥራት ወስኖ ቢነሣ ከሚያለማው ይልቅ የሚያጠፋው ይበዛል። ስለሆነም እንዲህ ዓይነቱ ሰው በቅድሚያ ትዕግስትን ገንዘብ ማድረግ አለያም ውሳኔውን ማንሣት አለበት።

- 5- ዝንባሌ ፡-
ዝንባሌ ማለት እያንዳንዳችን ልባችን ወደተነካበት ነገር የምናደላበት ፍላጎት ማለት ነው። ከዚህ አንፃር ሰው ሆኖ ዝንባሌ የሌለው

ሰው የለም። ዝንባሌያችንም ልክ እንደ መልካችን የተለያየ ነው። ለመሆኑ ዝንባሌያችን ምንድነው? ግብርና? ንግድ? ሕክምና? ምሕንድስና? ቅስና? ምንኩስና? ወዘተ... በቅድሚያ እነዚህን ጥያቄዎች መመለስ አለብን። ምክንያቱም ዝንባሌያችን በውሳኔ ወቅት ትልቅ አስተዋፅዖ አለውና ነው።

- 6- ስሜት ፡-
ምክንያቱ ምን እንደሆነ ሳይታወቅ አንዱን መውደድና ማቅረብ ሌላውን ደግሞ መጥላትና ማራቅ ይኖራል። ከዚህም የተነሣ «እገሌን እኮ ምንም ሳያደርገኝ እንዲሁ እጠላለሁ።» የምንል ሰዎች ጥቂት አይደሉም። ይህ ምክንያታዊ ባልሆነ ሁኔታ የምንፈጽመውና የምንከተለው መንገድ ስሜት ሊባል ይችላል። ይህም በውሳኔ ወቅት ትልቅ ድርሻ አለው።

- 7- ትክለ ቁመና ፡-
አካላችን /ትክለ ቁመናችን/ በውሳኔ ወቅት ትልቅ ድርሻ እንዳለው መቼም አይካድም። ለምሳሌ ያህል ሥራ መምረጥ ስንፈልግ ከአካላችን ጋር የሚመጣጠን መሆን አለበት። ይህም በሰውነታችን ርዝመትና፣ እጥረት፣ ውፍረትና ቅጥነት ጥንካሬና ደካማነት፣ ወይም ቀንጅናና ፋንጋነት ላይ የተመረከዘ ይሆናል። የትዳር ጓደኛም ስንመርጥ እነዚህን ነገሮች በልቡናችን ውስጥ አስቀምጠን እንደሚሳኑ እንደምንጠቀምበትም ሳይታለም የተፈታ ነው።

- 8- ጎብረተሰብ ፡-
ማናችንም ብንሆን አኗኗራችን ማሳበራዊ በመሆኑ በጎብረተሰቡ ውስጥ ተቀምጠን ብቻችንን ለመኖር አንችልም። ስለሆነም ሕይወታችንን ሁሉ ከማሳበረሰባችን ባሕልና ወግ ጋር የተጣመረ ሆኖ እናገኘዋለን። ከዚህ አንፃር ማንኛውንም ዓይነት ውሳኔ ለመወሰን የማሳበረሰቡን እሴቶች ወደ ጌን መተው አይገባም። በባሕልም ምክንያት የፈረሱ ብዙ ትዳሮች እንዳሉም ልናጤን ይገባል። እንግዲህ እነዚህን ከላይ የተከረከሩትን ነጥቦች በማስተዋል ጥሩ የሆነ ውሳኔ ልንወስን እንችላለን። ለምሳሌ በትዳር ምርጫ ላይ አንድ ክርስቲያን የሚከተሉትን ነገሮች ያደርጋል።

ይቀጥላል።
የእግዚአብሔር ቸርነት የድንግል ማርያም አማጅነት አይለየን አሜን።

ክርስትና በማገባራዊ ኑሮ

ክርስቲያናዊ አለባበስ ምን ዓይነት ነው?

አንዳንድ ሰው አለባበስ፣ አንጋገር፣ አካሄድ፣ አባላልና አጠጣጥ በመመልከት ስለዚያ ሰው መገመት የተለመደ ነው። ውስጣዊ ማንነቱን ሳይጠኑ በአፍኦ የተገለጠውን ብቻ በመመልከት አንዱን ከሌላው መለየት የዕለት ተዕለት ገጠመኝ ነው። በቤተክርስቲያን አካባቢም ይህ አመለካከት ትልቅ ትኩረት የተሰጠው በመሆኑ አለባበስ በምእመናን መካከል መወያያ ርዕስ ሆኖ እናገኘዋለን። ለመሆኑ አንድ ክርስቲያን እንዴት ነው መለስ የለበት? መለስ የለበት ለሌላው ለመለየት ስለመሆኑ ምንድን ነው?

እነዚህ ጥያቄዎች በብዙዎች ገሊና የሚመላለሱ በተለይም በአንዳንድ ሰንበት/ት/ቤቶችና የዓውደ ምሕረት ጉባኤዎች ዐቢይ ጉዳዮች ሆነው እናገኛቸዋለን። ለዚህም በመጽሐፍ ቅዱስ ከተገለጠው በመጀመር ይህንን ነጥብ ለመመልከት እንሞክራለን።

አለባበስ - በመጽሐፍ ቅዱስ

በጥንቱ ዘመን ወንዶች ወይም ሴቶች፣ ካህናት፣ ወታደሮችና ነገሥታት እንዲሁም ሌላው ተርታሕዝብ የሚለብሱት የተለያዩ የልብስ ዓይነት ነበር። ይህም አንደኛውን ከሌላው የሚለይ፣ በመሠረቱ የሚይዘው ደለበስ፣ ድንበርና ወሰን የተበጀለት ነው።

ከዚህም በተጨማሪ ወቅትና ጊዜ ተለይተዋቸው የሚለበሱ ልብሶችም ነበሩ። ለምሳሌ ያህል ታላቅ ኃዘን ሲገጥም ወይም እግዚአብሔር የምሕረት ፊቱን ከሕዝቡ ሲያዞር በቸርነት እንዲመለስ ለመማጠን ከጸምና ከጸሎት ጋር የሚለበሰውን «ማቅ» መጥቀስ ይቻላል። ዘፍ 37፡34። ዓለምን ንቀው ለተለየ የእግዚአብሔር አገልግሎት የወጡ ናዝብው ያን /በቤተክርስቲያናችን ያሉ እውነተኛ ባሕታውያን/ የሚለብሱት ቆዳም /ቁርባን/ ሌላው ነው። ይህ በመላው ዓለም የተዘነጋ በሀገራችን

ብቻ በጥቅም ላይ የሚውል አለባበስ ነው። 2ገን 1፡8።

በሌላ በኩልም ልብስ የለባሹን ሀብትና ክብር ማንዳረቁያ መሣሪያ ሆኖ እንደሚያገለግልም መጽሐፍ ቅዱስ ያስተምረናል። ወርቀ ዘበ ወይም ግምጃ መደረብ ለዚህም በምሳሌነት የሚቀርብ ነው። ምሳ 31፡22።

እነዚህ በመጽሐፍ ቅዱስ የተገለጡ አለባበሶችን በተጨማሪም ለመረዳት እንዲቻል እንደሚከተለው እንመልከታቸው።

ሀ/ የወንዶች ልብስ

ወንዶች ይለባቸው ከነበሩት ልብሶች መካከል ዋና ዋናዎቹ «መታጠቂያን መታጠቅ» /1ሳሙ 18፡4/፣ «መደረቢያን መጨመር» /1ሳሙ 2፡19/ከዚህም ባሻገር «መጉና ጸፊያ ማጥለቅ» /ዳን 3፡21/፣ የዘመናችንን ሱሪ የመሰለውን «ሰናፊል» /ዳን 3፡21/ መልበስ የተለመደ ነበር።

በተጨማሪም «ቀሚስ» መታጠቅ /ምሳ 31፡24/፣ «እጅ ጠባብ» ማድረግ /ዮሐ 19፡23/፣ «ካባ» መደረብ/ ኢያ 7፡21/ እና «ድግ» /ምሳ 31፡24/ በዘመኑ የተዘወተሩ አለባበሶች እንደነበሩ ከዚህ በላይ የቀረቡት ጥቅሶች ያመለክታሉ።

እነዚህም ልብሶች እርቃነት ሥጋን ከመሸፈን በተጨማሪ ለለባሹ ወበትንና የመንፈስ እርካታን የሚያጉናጽፉ የደስታ ምንጮች ናቸው። ለዚህም ነው ብዙ ሰዎች ውስጣቸው ካለው የሰሜት መለዋወጥ ጋር አለባበሳቸውም የሚቀየረው። በተደሰቱ ጊዜ አለባበሳቸውን አሳምረውና ተጠንቅቆው ይዘጋጃሉ፣ ኃዘን በገጠማቸው ጊዜ ግን ልብሳቸው ደንታቢስነትን ያንጸባርቃል።

ለ/ የሴቶች ልብስ

እንደወንዶች ሁሉ ሴቶችም ለትክለ - ቁመናቸው፣ ለተፈጥሮ ባሕርያቸውና ለአካባቢያቸው ባሕር፣ እምነትና ወግ የተሰማማ ልብስ ይለብሳሉ። ይህም በየሀገሩ የተለያየ እና ከጊዜ ወደጊዜም የሚቀየር ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ የተገለጡትን ለመጥቀስ ያህል በእሥራኤል ደናግል የሆኑ የነገሥታት ልጆች የሚለብሱት የተለየ ልብስ ነበር። 2ኛ ሳሙ 13፡18። ነቢይ ኢሳይያስ ደግሞ

በእግዚአብሔር ላይ በመከራታቸው እግዚአብሔር የገሰጸቸው የጽዮን ቆንጃጅት አለባበስ ምን እንደሚመስል «...የእግር አልቦ፣ መርብ፣ ጨረቃ የሚመስል ጌጥ፣ የጆሮ እንጥልጥል፣ አንባር፣ መሸፈኛ፣ ቀጸላ፣ ሰንሰለት፣ መቀነት፣ የሽቲ ዕቃ፣ አሸንክታብ፣ የእጅና የአፍንጫ ቀለበት፣ የዓመት በዓል ልብስ፣ መጉናጸፊያ ልግምበገላ፣ ከረጠት፣ መስተዋት፣ ከጥሩ በፍታ የተሠራ ልብስ፣ ራስ ማሰሪያ፣ ዓይነርግብ.....» ኢሳ 3፡20-24። በማለት ዘርዘርታል። እግዚአብሔር ቆንጃጅቱን የገሰጸቸው ሥራቸው ብቻ ሳይሆን አለባበሳቸውም መልካም ሰላ ልነበረ ነው።

ሐ/ የካህናት አለባበስ

የካህናት አገልግሎት ለእግዚአብሔር የተለየ በመሆኑ አለባበሱም ከሌላው የማይደመር የእነርሱ ብቻ ነው። ለዚህም ነው ልዑል ባሕርይ አምላክ መሥሪያ «አንተም ወንድ ምህን አሮንን ከእርሱም ጋር ልጆቹን ከእስራኤል ልጆች መካከል ለይተህ ካህናት ይሆኑልን ዘንድ ወደ አንተ አቅርብ... የተቀደሰውንም ልብስ ለክብርና ለጌጥ እንዲሆን ለወንድምህ ለአሮን ሥራሉት። አንተም ካህን ሆኖ እንዲያገለግልን አሮን ቅዱስ ይሆን ዘንድ ልብስ እንዲሠሩሉት የጥበብ መንፈስ ለሞላሁባቸው በልባቸው ጥበባችን ለሆኑት ሁለተኛ ገር፣ የሚሠሩቸውም ልብሶች እነዚህ ናቸው። የደረት ኪስ፣ ኢፋድም፣ ቀሚስም፣ ዝንጉርጉር ሽሚዝም፣ መጠምጠሚያ፣ መታጠቂያም እነዚህ ካህናት ይሆኑልን ዘንድ ለወንድምህ ለአሮን ለልጆቹም የተቀደሰ ልብስ ያድርጉ።...» ዘጸ 28፡1-5/ በማለት ያዘዘው። መሥሪያም በታዘዘው መሠረት ፈፀመ። አሮንና ልጆቹም ከእግዚአብሔር ተለክቶ የተሰጣቸውን ልብስ ልብሳቸው አደረጉ። ይህንንም ልብስ ለካህናት አገልግሎት ከተመረጡት ከነገደ-ሌዊ በስተቀር ማንም አይለብሰውም ነበር።

አለባበስና - ዘመናችን

በዘመናችንም አለባበስ በሥራጠባይ፣ በሰውነት አቋም፣ በጸታ፣ በባሕር፣ በሃይማኖት የተከፈለ ሆኖ እናገኘዋለን።

ቢሮ የሚውለው እና ነጋዴው ወይም መካኒክ የጋራዥ ሠራተኛ

አንድ ዓይነት አይለብሱም። ምክንያቱም የሥራቸው ዓይነት የሚለብሱትን ልብስ ለየይቶታል። መካኒክ «ሙሉ ነጭ ልብስ ለብሼ የተበላሸ መኪና ልጅጉር» ወይም የቢሮ ሠራተኛው» በጋዝ የተበላሸ ቱታ ለብሼ ቢሮ ልቀመጭ» አይሉም። ወታደሩ «የመነኩሴ ልብስ ካልለበስኩ» ብሎ አያስቸግርም ወይም መነኩሴው «የወታደር ዩኒፎርም /uniform/ አጥልቄ ቤተመቅደስ ልገባ» አይሉም።

ሁሉም የተፈቀደላቸውንና የተሠራላቸውን ሥርዓት፣ የተቀመጠላቸውን ድንበር ያውቃሉ።

ይሁን እንጂ ሀብታምም ብንሆን ደሃ፣ ሴትም ብንሆን ወንድ፣ የምንሠራው ሥራ ምንም ዓይነት ቢሆን በመሠረታዊ የአለባበስ መስፈርት ደረጃ አንድ የሚያደርጉን ነጥቦች ግን መኖራቸው አይቀራ ነው። አንድ የሚያደርገንም ክርስትናችን፣ ሃይማኖታችን ወይም መንፈሳዊነታችን ነው። ይህም መለበስ ያለባቸውን፣ መለበስ ከሌላባቸው መለያ ገለጻችንን ለትክክለኛ ፍርድ የሚያዘጋጅ ሚዛን ነው። የተጻፈ ጽሑፍም ሆነ የተሠራ ሥርዓት ሳይኖር ልብናችን መልካሙን ከክፉው ለመለየት የሚችለውም በዚህ የክርስትና ትምህርት በተገቢው ሁኔታ ሲቃኝ ብቻ ይሆናል። ክፉውን ከበገው ከለየንም በኋላ መልካሙን ይዞ ከፍተኛ ለመተው የሚቻለውም ፍላጎቱ ከውስጥ ሲመነጭና ሳይን ሲያሸንፈው ነው። ለዚህ ነው ጌታ የወጭቱን ላይ ከማጽዳት አስቀድሞ ውስጡን ማጽዳት ተገቢ መሆኑን ያስተማረን። ማቴ 23÷26።

«መለበስ የለባቸውም» ተብለው ከሚነሡት መካከልም ሰውነትን /በተለይም የሴቶችን/ የሚያጋልጡት፣ የሌሎችን ዓይን በመሰብሰብ ለዝሙት የሚያነሣሡት በመጀመሪያ ደረጃ ይጠቀሳሉ።

ከፊት ለፊታቸው ወይም ከኋላቸው የተሰነጠቁ «አጫጭር» ቀሚሶች እንኳን በክርስቲያኖች ዘንድ ባሉ ላውም አካባቢ የሚያሰጸይፉ ናቸው። ከፈረንጆቹ ዓለም በፎቶግራፍና በመጽሔት ታትመው የተመለከትናቸውን እነዚህን ልብሶች ከመጠቀማችን በፊት አገልግሎታቸውንም ብናጣራ መልካም ይሆናል።

ሌላውን ለመሳብ፣ በዝሙት ለመጣል ወይም የእግርን ቀጥ ማለት፣ የባትን ጥንካሬና ውበት ለማሳየት በሚል ፈሊጥ የተዘጋጁትን እነዚህን ልብሶች ያለምንም ጥንቃቄ አድርጎ መታየቱ «አላቀቂ» ከማስባል ውጪ ምንም ጥቅም የለውም።

ይህ ማለት ግን ሴቶች እንቶቻችን በሙሉ «ከእግር ጥፍር እስከ ራስ ጠጉር» ተጀብነው ይኑሩ ማለት አለመሆኑን አንባቢው ሊያስተውለው ይገባል። ሌላውን የማያሰናክሉ፣ ሰዎችን ለከፋ ሐሳብ አሳልፈው የማይሰጡ አለባበሶችን መጠቀሙ ችግሩን ይቀርፈዋል። ይህ መሆን የሚችለው ግን በአንድ ጊዜ፣ በግድና በጉልበት ሳይሆን በትዕግሥትና ቀስ በቀስ በሚመጣ የመንፈሳዊነት ዕድገት ነው። አንዳንድ እንቶቻችን ቤተክርስቲያን ሲመጡ ረዥም ቀሚስ የሚለብሱት ከዚያ ውጪ ግን ሌሎች /ዓለማዊያኑ/ ሊያደርጉት የማይደፍሩትን እንኳን ለማድረግ የማይመለሱ የሚሆኑት ሥርዓቱን ከልብ ከመቀበል ይልቅ ለታይታ ስለሚፈጽሙት ነው። መንፈሳዊነቱ ሲገባ ንና ለምን እንደምንፈጽመው ስንገነ ዘብ ግን በደስታ ሥርዓተ ቤተክርስቲያን እንጠብቃለን።

ሰውነትን ከሚያጋልጡት አለባበሶችም በተጨማሪ ትርጉማቸው መጥፎ የሆኑ ልብሶችም በክርስትያኖች ዘንድ የሚወደዱ አይሆኑም። ምክንያቱም ክርስቲያን የፈረንጆች «የብልግና ባሕል» ማንጸባረቂያ ሰሌዳ አይደለም። ለምሳሌ «I am Virgin - እኔ ደንግል ነኝ» የሚለው ፖስተር የተለፈጠበት ካፍቴራ የለበሰች ወጣት ይህንን በማድረግ ንጽሕናዋን ለዓለም አትገልጽም። ይልቁንም ይህንን የሚያደርጉት አብዛኛዎቹ ንጽሕናቸውን ያጉደዱ፣ ክብራቸውን ያነወሩ በመሆናቸው ማስታወቂያው ሌላ መልእክት እንዳለው ያሳያል።

ሁለት በዝሙት ፍቅር የነደዱ አውርፓውያን የተነሡት ፎቶ ግራፍ የተለጠፈበት ካፍቴራ /T-shirt/ የለበሰ እና በላይ ላይ ደግሞ አምሮ የተሠራ መስቀል ያጠለቀ ወጣት በክርስቲያንነቱ ኮርቶ ቢመላለስ ሰባ ኪነቱ «የሌላ» መሆኑን መረዳት አለበት። ወይም /Follow Me/ ተከተለኝ ወይም ተከተሉን የሚል ጽሑፍ የለጠፈች ወጣት «ይህንን ልብስ የለበስኩት ሌሎች ሲለብሱ ስላየሁ ነው።» ብትል ክርስትናውን አለመረዳቷን ከመገንዘብ ውጪ ሌላ ምንም ማለት አይቻልም። ምክንያቱም «እንዲከተሏት የፈለገችው ወደየትና ለምንድን ነው?» የሚለው ጥያቄ የሚያገኘው መልስ ኃጢአት እንጂ ጽድቅ አይደለም።

በትክክል ያልተሰፉ፣ ከፊትና ከኋላቸው በስለት የተተለተሉ ሱሪዎች፣ ከየልብሱ የተነጠሉ ማስታወቂያዎች የተለጠፈበት ጃኬት ጤነኛ

ለሆነ ሰው ምንም አይደለም። እንዲህ የሚያደርጉት ሰዎች እንኳን የቤተክርስቲያንን ትምህርት የሰሙ ሊሆኑ ቀርቶ የአእምሮቻቸውም ጤንነት ተመልካችን ቢያጠራጥር ጥፋተኛው ባለቤቱ ነው።

አንዳንዶች ደግሞ ጠዋት የለበሱትን ከሰዓት በኋላ፣ ዛሬ ያደረጉትን ነገ ያለመድገም ሱስ ያለባቸው፣ የሀብታቸው መጠን በሚለብሱት የልብስ ብዛት፣ በሚደረፍሩት የወርቅ ዓይነት እንዲገለጥ የሚሹ፣ የመጣ አዲስ ልብስ በሙሉ ሌላው ጀርባ ላይ ከማረፉ በፊት ለብሰው መታየት የሚፈልጉ፣ ሌላ ሰው ካደረገው ደግሞ የሚያስጠላቸው የትውዝፍት ጸር /ጌጥ የመውደድ ጸር/ የወጋቸው ናቸው። እንደ እነዚህ ዓይነት ሰዎች ልብስን የሚመለከቱት በልብስ ነቱ ብቻ አይደለም። ከዚህ ከፍ ብሎ እስከማምለክም ይደርሳል። ሰውን የሚመዝኑት በሚለብሰው ልብስ፣ ጣቱ ላይ ባለው ቀለበት፣ ባደረገው የወርቅ አምባር፣ በሚጫማው ጫማ ውድነት ነው። ካስቀመጡት የአለባበስ ደረጃ ዝቅ ያለው በሙሉ ለእነርሱ «ሰው» አይደለም። ስለዚህም በዚህ አመለካከታቸው የተነሣ ከአግዚአብሔር ሕግ ጋር ሲጣሉ፣ «ይህንን ተው» የሚላቸውንም እንደጠላት ሲመለከቱ ይታያሉ።

ለዚህም ነው ቅዱሳን መጻሕፍት በመተባበር ምእመናን የሚጠበቁበትን ምክር እንደሚከተለው የመከሩት።

* «ሴት ሆይ አስተውይ፣ ዕውቂ፣ አትመኪ፣ ለሌላውም ሰው አምረሽ አትታይ /ሌላውን ለማሳሳት/ ጌጥ ያለባቸውንም ልብሶች አትልበሽ፣ በእግርሽም ሲለኛች ሴቶች ሰውን ለማሳት እንደሚያደርጉት ዓይነት ጫማ አታድርግ።»

/ዲድስቅልያ አንቀፅ 3 ቁጥር 16/።

«ሴቶችን ለማሳት ጌጥ ያላቸውን ልብሶች አትልበሱ።»

/ዲድስቅልያ አንቀጽ 1 ቁጥር 55 /

«አለባበሱን በጥንቃቄ ይሁን።»

ክርስትናህን የሚያንጸባርቅ ይሁን ማለቱ ነው።/ሃይማኖተ አበው ዘሠለ ሥቴ ምዕት 21÷12/

ማጠቃለያ

ክርስቲያኖቹ አለባበስ ሌላውን ለተለየ ዓላማ /ለማሠናከያነት/ የሚያነሣሣ ፣ የገንዘብን ብዛት የሚያሳይ ፣ በሌላው ላይ የሚያስታብይ፣ ኢ-ክርስቲያኖቹ መልእክት ያለው መሆን የለበትም። ሌቁ ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅም

«ነፍሳችንን በምግባር በትሩፋት የለበሱትን ማንገጠጥ ግን ደካማነት እናሰጊጣት እንጂ ሥጋችንን እንጂ ክርስትና አይደለም። በአጠ ልናሰጊጠው አይገባም » /ተግላጽ ያላይ ክርስትናችንን በንግግራችንም የሐንሰ አፈወርቅ ገጽ 323/ ያለው ሆነ በአለባበሳችን፤ በወሰጥም ሆነ ለዚህ ነው። ነገር ግን ያለንን በሥነ በአፍኦ ገልጸን፤ ክብረ መንግሥተ ሥርዓቱ ፣ በንጽሕና መልበስ ግን ሰማያትን ለማግኘት የእግዚአብሔር መለያችን ሊሆን ይገባል። ያደፈና አምላካችን ቅዱስ ፈቃዱ ይሁንልን የቆሽሽ ልብስ በመልበስ ጥሩ አሜን።

ማሳሰቢያ

ማኅበረ ቅዱሳን የተቋቋመበት ዋናው ዓላማ ምእመናንን በሰበካ ጉባኤ ወይም በአጥቢያ የሰ/ት/ቤት አባል በመሆን ቤተክርስቲያን የምትጠቅሟቸውን ድርሻ በመወጣት በንስሐና በሥጋ ወደሙ ለዘለ ዓለም ሕይወት እንዲበቁ የበኩሉን አስተዋጽዖ ለማበርከት ነው።

ከዚህ ዐቢይ ዓላማ በመነሣት በስብከተ ወንጌል፣ በመጻ ሕፍት፣ በመጽሐፍትና ጋዜጣ እንዲሁም መዝሙሮችን በማዘጋጀት የተቻለውን ሁሉ ሲያደርግ ቁይቷል። በዚህም ማኅበሩ እግዚአብሔርን ያመሰግናል እንጂ «ይሕን ሠራሁ» ብሎ አይመካበትም። ለዓለ ማዕከራትና ክብርም አይጠቀምበትም። ሁሉን የሚሠራ እሱ እግዚ አብሔር ነውና። የማኅበሩ አባላትም ከሁሉም በላይ የቤተክርስቲያን ልጅነታቸው፣ የአባቶቻቸውን ፈለግ መከተላቸውና የርትዕት ሃይማኖት ባለሀብት መሆናቸው እንጂ የማኅበሩ አባል መሆናቸው እንዲ ያስመካቸው አያስፈልግም።

ከጥቂት ጊዜ ወዲህ ግን አንዳንድ ሰዎች «የማኅበሩ አባላት ነንና ገንዘብ ሰጡን፤ መዝሙር እናውጣ፤ መጽሐፍ እናሳትም፤ ማኅ በሩ የላከን ሰባኪያን ነን፤ እገሌና እገሌን ዐውቃለሁ» እያሉ የማኅበሩን ስም ለግል ጥቅም በማዋል ላይ ናቸው።

ይህ ግን ከማኅበሩ ዓላማና ሥራ ጋር የሚቃረን፣ ፍጹም ክርስቲያናዊ ያልሆነ ሥጋዊ ሥራ በመሆኑ ማኅበሩ ይቃወመዋል። ማኅበሩ ቤተክርስቲያንን ለማገልገል እንጂ የግል ጥቅም ለማግኘት አልተመሠረተምና።

ስለዚህ ከዋናው ጽ/ቤት የሚላኩት የማኅበሩ ልዑካን በሙሉ የማኅበሩ ማኅተም ያለበት ደብዳቤ የሚይዙ በመሆናቸው ከዚህ ውጭ የሆኑና ማረጋገጫ የሌላቸው ግን ማኅበሩን የማይወክሉ በማ ገበሩ ስም ያልተላኩ መሆናቸውን እያስታወቅን በማኅበሩ ስም በመ ጠቀም «ካሴት ልናወጣ ነው፤ መጽሐፍ ልናሳትም ነው፤ ለማስተማር ተልከን ነው» የሚሉትም ሁሉ በማኅበሩ ያልተላኩ መሆናቸው ታውቆ ምእመናን ጥንቃቄ እንዲያደርጉ እናሳስባለን።

እግዚአብሔር አገልግሎታችንን ይባርክልን

የማኅበረ ቅዱሳን ጽ/ቤት

አንድ ሰው በምግባራቸው የጸኑ ወደ ብቃትም የደረሱ አባት ዘንድ ሂዶ «አባቴ ብዙ ሰዎች መላእክት ይገለጹልኛል እያሉ ይነገሩኛል። እኔ ግን ምንም ተገልጸልኝ አያውቅም።» ሲል እያዘነ ነገራቸው። እኒያ የበቁ አባትም « በየዕለቱ ጋጠኦቱ የሚገልፀለት ሰው ብፁዕ ነው።» ብለው አሰናቡት።

ምንጭ - «The Wisdom of the Desert Fathers» ገጽ 53

የግንቦት ጋብቻ በክርስትና
ግርማ ወ/ሩ.ፋ.ፊ.ል

ጋብቻ በመጀመሪያ በኢደን ገነት ተመሠረተ። ዘፍ 2+18-24። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም በዘመነ ሐዲስ ባረከው። ማቴ 19+3-8፣ ዮሐ 2+1-11። በእግዚአብሔር ፈቃድ ሲመሠረትም ለሦስት ዓለ ማዎች ነበር። የሰው ልጅ /አጻም/ ብቻውን እንዳይሆንና ረዳት እንዲኖረው፣ በዝቶ ተባዝቶ ምድርን እንዲሞላት እና በሥጋ ፍትወት እንዳይቃጠል ነው። በመሆኑም በክርስቲያኖች ዘንድ ይህንኑ ዓላማውን ሳይለቅ አስካለገበት ዘመን ደርሷል። እንደየ ሀገሩ ባሕልና ሥርዓት በተለያዩ ቀናት፣ ወቅቶችና ሁኔታዎች ይፈፀማል። ለምሳሌ የቀናት ልዩነትን በተመለከተ በአይሁድ ባሕል መሠረት ድንግል የሆነ ሰው የመጀመሪያውን ጋብቻ የሚፈጽመው ረቡዕ ዕለት ሲሆን ለሁለተኛ ጊዜ ከሆነ ደግሞ /ለምሳሌ ባለ ሞቶባት ሌላ ስታገባ/ ሐሙስ ቀን እንዲፈጸም ይደረጋል። ሌሎች ሀገራትም እንደየባሕላቸው በተለያዩ ቀናት ይፈጽማሉ። ወራትንም በተመለከተ እንደዚህ ልዩ ነቶች አሉ። በሀገራችን የአዝመራ ወራትን ወይም የሥራ ጊዜያትን በማይሻማ መልኩ እንዲፈጸም ይደረጋል። ለምሳሌ የጥርና የሚያዘዘያ ወራት ዘመን መርዓዊ ይባላሉ። ይኸውም በጥር ገበሬው ለፍቶ፣ ደክሞ ያፈራውን ሰብስቦ ጉተራውን የሚሞላበት የመከር ወር በመሆኑ፣ ሁሉ በደጃ የሚሆንበትና ከሥራ ፋታ የሚያገኝበት ወቅት ስለሆነ ጋብቻውን በዚህ ወር ይፈጽማል። በሚያዘዘያም ሁለት ወራት ሁዳዴን ሲጸም የከረመው ክርስቲያን ከትንሣኤ በኋላ ያለውን ጊዜ የደስታ፣የጋብቻ ጊዜ ያደርገዋል። ከግንቦት በስተቀር በተቀሩት የዓመቱ ወራት እንደየአመቺነቱ ብዙም አይሁን እንጂ ሠርግ ይሠራል። በግንቦት ወር ግን ከጥንት ዘመን ጀምሮ ጋብቻ አይፈጸምም። ይኸውም በቀድሞ ጊዜው ሆነ አሁን አብዛኛው የሀገራችን ነገር በግብርና የሚተዳደር እንደመሆኑ መጠን በግንቦት ወር ለሥራ የሚነሣበትና እርሻውን የሚጀምርበት፣ ጉተራው ባዶ ሆኖ ለዘር የሚሆን እህል ብቻ የሚያስቀርበት ወቅት በመሆኑ ሠርግ አይሠራም። አቅሙም ጊዜውም የለ

ውምና። ጥንተ መሠረቱ ይህ ሆኖ ሳለ እያደር ግን የሕዝቡ ባሕልና ልማድ ከክርስቲናው ሕይወት እየራቀ ሲሄድ አዲስ ልማድ መጣ። የግንቦት ንም ወር «የዛር፣ ወር እያለ ይጠራው ጀመር።» በመሆኑም «የግንቦት ወር ባዕድ አምልኮ የሚፈጸም በት፣ቂጣና ቆሎ በየወንዙ የሚጣልበት፣ በየተራራው የሚታረድበት እንጂ ጋብቻ የሚፈጸምበት አይደለም።» እያለ ኢ-ክርስቲያናዊ የሆነ ምክንያት ይሰጥ ጀመር። እንዲያው በግንቦት የሚፈጸም ጋብቻ ፣ በዚህ ወር የሚቆረጠው ዛፍ እንደማይቀጥል ሁሉ ፍራ የማይገኝበት፣ ጋብቻው እስከመጨረሻው የማይጸናበት፣ ጭቅጭቅ የሚነግሥበትና ሰላም የሚጠፋበት ነው ተብሎ ይታመናል።

ስለዚህ የቀረው ይቀራል እንጂ አብዛኛው ሰው በግንቦት ወር ጋብቻውን አይፈጸምም፤ ለዚህ ነው የሚያዝያ ወር የመጨረሻዎቹ ቀናት በሠርግ የሚጨናነቁት። ለበጎ ተግባር የተጀመረው ልማድ ሲቆይ ከባዕድ አምልኮ ጋር ተያይዞ ከፈጣሪ ትዕዛዝ ውጭ የሚያደርግ ሕግ ሆነ። ገላ 4+9-11። አልፎ አልፎ አንዳንድ ትክክለኛው ምክንያቱ የገባቸው ክርስቲያኖች በዚህ ወቅት ሁኔታዎች ተመቻችተውላቸው ጋብቻቸውን ሲፈጽሙ እንኳን የተቀረው ሕዝብ ሕግ እንደጣሱና ሥርዓት እንዳፈረሱ አድርጎ ይመለከታቸዋል። ጋብቻው ከተፈጸመ ከጥቂት ጊዜም በኋላ ሊፈርስ ይችላል ተብሎ ስለሚገመት ምንም እንኳን የሠርጉ ድግስ የማረ ቢሆን ሌሎቹ ደስተኞች አይሆኑም።

ከላይ እንደተገለጸው ይህ አጉል ልማድ እያደር ጥንተ መሠረቱን እየለቀቀና ከክርስቲናው ውጪ እየሆነ የመጣ በመሆኑ በቤተክርስቲያን ሥፍራ አይሰጠውም። መጽሐፍ ቅዱሳዊም መሠረት የለውም። እንዲያውም ለክርስቲያኖች የግንቦት ወር እመቤታችን የተወለደችበትና መንፈስ ቅዱስ ለሐዋርያት በጽርሐ ጽዮን የወረደበት የከበረ ወር ነው። ስለዚህ በዚህ ባዕድ አምልኮ ያልተጠመዱ ክርስቲያኖች ጊዜው የሚኖራቸውና ሁኔታዎች የተመቻቹላቸው ከሆነ በግንቦት ወር ጋብቻቸውን እንዳይፈጽሙ የሚከላከላቸው ሕግ የለም። ይህንኑ በማሰብ ቅድስት ቤተክርስቲያንም ሥርዓተ ተክሊሉን ትፈጽማለች። በመሆኑም አጋጣሚዎችና የእኛው የግል ጉዳይ እንጂ ወሩ ግን በት ስለሆነ ብቻ ጋብቻው ላይ ምንም አይነት ችግር አይኖርም። «ሁሉ ለንጹሐች ንጹሕ ነው።

ለርኩሳንና ለማያምኑ ግን ንጹሕ የሆነ ምንም የለም፤ ነገር ግን አእምሮአቸውም ሕሊናቸውም ረከሷል።» ቲቶ 1+15። ስለዚህ «አሕዛብ ደግሞ በአእምሮአቸው ከንቱነት እንደሚመላለሱ ከእንግዲህ ወዲህ እንዳትመላለሱ» ኤፌ 4+17። ረድኤተ እግዚአብሔር አይለዩን።

የጥያቄዎቻችሁ መልሶች

1. ከጎደኞቹ ጋር ቁጭ ብለን ስንጫወት ሌሊት ሲያዩ ስለአደሩት ሕልም ያወራሉ። እንዲያውም አንዳንዳቸው በሕልማቸው እስከ መመራትም ደርሰዋል። መንገድ ለመሄድ፣ ሥራ ለመፈለግ፣ የትዳር ጓደኛን ለመምረጥ ወዘተ... ሲያሰቡ በሕልማቸው ካልተመሩ አያደርጉትም። እኔ ደግሞ ሕልም አይቼ አላውቅም ባይም እንኳን አላስታውሰውም። እንዲያውም አጉል አምልኮ ስለሚመስለኝ እቃዎችላለሁ። በዚህም የተነሣ ብዙ ተጨቃጭቀን ያለመፍትሔ እንላለሁ። ለመሆኑ መንፈሳዊያን ሊያልሙ ይችላሉ? ከምንስ ይመጣል?

ቤተሐሌም እሥራኤል
/ደብረ ዘይት/

መልስ

ሕልም ለሰው ልጅ ብቻ የተሰጠ ልዩ ጸጋ ስለሆነ ማንኛውም ሰው ሕልም ሊያልም ይችላል። ነገር ግን አንዳንድ ሰዎች ያዩትን ሕልም ሲያስታውሱት የተቀሩት ደግሞ ምንም ትዝ አይላቸውም። ሕልም ሁሉ ትክክል ነው ብሎ ማሰብም የተሳሳተ ግን ዛቤ ነው። ምክንያቱም የትኛው ከእግዚአብሔር፣ የትኛው ደግሞ አላሳች እንደሆነ መለየት ያስፈልጋል። በመሆኑም ሕልም በተለያዩ ሁኔታዎች ሊታይ ወይም ሊመጣ ይችላል። ከነዚህም ውስጥ ፦

1 ከእግዚአብሔር

ከጥንት ዘመን ጀምሮ እግዚአብሔር ለብዙ ሰዎች በሕልም ፈቃዱን ገልጻቸዋል። /ዘፍ 20+3፣ 8+12፣ ማቴ 1+20/። የሴፍና ዳንኤል ከእግዚአብሔር ተሰጥቷቸው የነበረው ትልቁ ጸጋ ሕልም የማየትና የመፍታት ነበረ። /ዘፍ 37+5-11፣ 40+5-23 ፣ 41+34-36፣ ዳን

2+25-45፣ 4+4-27/። እንዲሁም አረጋዊው ቅዱስ ዮሴፍ እመቤታችንን እንዲጠብቃት፣ በሄሮድስ ዘመን ወደ ግብጽ እንዲወርድና ከዚያም እንዲመለሱ ይነገረው የነበረው በመልአኩ በቅዱስ ገብርኤል አማካይ ነት በሕልሙ ነበር። /ማቴ 1+20-25፣ 2+13-19/። እግዚአብሔር ለነዚህ ቅዱሳን ሕልም የማየትንና የመፍታትን ጸጋ የሰጣቸው ለሥጋቸው ጥቅም ሳይሆን ሌሎችን ጭምር እንዲያገለግሉበት ነው። ሕልምም ሆነ ማንኛውም ነገር ከእግዚአብሔር የሚሰጠው ለማንኛው ወይም ለማንኛው ሲሆን፣ ሐሳቡ ከቅዱሳን መጻሕፍት ጋር አይጋጭም። ተደጋግሞም ይታያል።

2. ከሰይጣን - ለፈተና

ጥንተ ጠላታችን ዲያብሎስ ከጽድቅ ነዳና ሊለዩን ወይም ሊፈትንን ሕልም ሊያሳዩን ይችላል። /ዘዳ 13+1-4/። ብዙዎች የዋሃንም ሕልም ሁሉ ትክክል እየመሰላቸው ተሳስተው ወድቀዋል። ስለዚህ ሕልምን ሁሉ ትክክል ነው ብሎ መቀበል አይቻልም። ረጋ ብሎ በቃለ እግዚአብሔር መመዘንና ጸጋውም ሊሰጠን ያስፈልጋል። አለበለዚያ ዲያብሎስ የሚያሳየው ቅዠት ሁሉ እውነተኛ ሕልም እየመሰለን መውደቅ ይመጣልና መጠንቀቅ ያስፈልጋል። /የሐዋ 2+17/።

3 ከደመ ነፍስ /sub-conscious/ ወይም ከምኞት

የምንመለከተው የምንሰማውና የምናነበው እንዲሁም የምንመኘው ነገር በአእምሮአችን ተቀርጾ ጊዜው እንኳን ቢረዝም በሕልማችን ሊታየን ይችላል። አንዳንድ ጊዜ የተለየ ትርጉምም ላይኖረው ይችላል። /መክ 5+3/።

እንግዲህ ሕልም እንደዚህ በተለያዩ ምክንያቶች የሚታይ ከሆነ መንፈሳዊያንም ሰዎች ናቸውና ያልማሉ። ነገር ግን «ሕልሜ ሁሉ ትክክል ነው» በማለት ወዲያውኑ አይቀበሉትም። ጸጋው እንኳን ቢኖራቸው በሕልም መመራትና እስከማምለክ አይደርሱም። አስቀድሞም ሕልምን ለነገሮች እንደመፍትሔ አድርጎ መውሰድ ትዕቢት ሊሆን ይችላልና መጠንቀቅ ያስፈልጋል። ጸጋውም ከሌለን ቅዠቱ ሁሉ ትክክለኛ ሕልም እየመሰለን መውደቅና ከእግዚአብሔር መለየት ይመጣልና።

ወደ ገጽ 23 ይጠራል

ቤተክርስቲያንህን ዕወቅ

ካለፈው የቀጠለ

ጉባኤ ኬልቄዶን /ጉባኤ ከለባት-ጉባኤ አብዳን/

እስከ ጉባኤ ኬልቄዶን ድረስ የሮም፣ የእስክንድርያና የአንጾኪያ መንበር በአንድ መንገድ በአንድ ሐሳብ ይጓዝ ነበር። ከዚህ ጉባኤ በኋላ ግን መለያየት ሆነ። የጉባኤው መንበ ኤና የክፍፍሉ ሁኔታ እንዴት እንደ ሆነ ከዚህ እንደሚከተለው ቀርቧል።

አውጣኪ የተባለ በቁስጥን ጥንያ ውስጥ ያለች ያንዲት ገዳም መነኩሴ ነበረ። «የክርስቶስ ሥጋው ረቂቅ ነው፣ ሐማም ሞት አይሰማ ውም» ብሎ ያስተምር ነበር።

አውሳብዮስ የሚባል የንስጥ ሮስ ጠበቃ በቁስጥንጥንያው ሲቀ ጳጳስ በፍላብያኖስ ላይ ከሰሰው፣ ፍላ ብያኖስም 30 አጲስ ቆጶሳት ሰብስቦ አውጣኪን ከዝተ በኋላ የሮስን ክህ ደት አጠፋን ብለው የንስጥሮስን ክህደት ሁለት ባሕርይ በማለት አደ ሱት። አውጣኪም ያላግባብ ተዝ ትኩ ፍርድ ይታይልኝ ሲል ለንጉሠ ለቴዎድሮስ አቤት አለ። ወደ ልዩ ንም ፍላብያኖስ ያለጋጠኡት ዝተኝ ብሎ ላከ። ልዩንም ለአውጣኪ ማጽ ፍኛ ደብዳቤ ጻፈለት። ንጉሥ ቴዎድ ስዮስ ግን የአውጣኪን አቤቱታ በሰማ ጊዜ ዲዮስቆሮስን ከእስክንድርያ ዩልያ ኖስ ዘኢየሩሳሌምን «ድሙኑስ ዘአንጾ ኪያን፣ እስጢፋኖስ ዘኤፌዕንን አስጠ ራ። እነዚህም ተሰብስበው 150 ኤጲስ ቆጶሳት ጨምረው የዝተባትን ምክን ያት መጥተህ ንገረን ብለው ከፍላብያ ኖስ ዘንድ ላኩበት።

ፍላብያኖስም የእነርሱን ጥሪ እንቢ ብሎ ወደ ልዩን ዘሮም ዘንድ አድኑኝ ተማፅኝብሃለሁ ሲል ላከ። ልዩ ንም ለአውጣኪ አይዞህ ብሎ እንደ ላከበት፣ ለፍላብያኖስም አይዞህ ብሎ ላከበት። ስለዚህ ፍላብያኖስ ከጉባኤው አልመጣም ብሎ ቀረ። ከቅዱስ ዲዮስ ቆሮስ ጋር የተሰበሰቡት 17 ኤጲስ ቆጶሳት አውጣኪን ሃይማኖትህ እን ዴት ነው ብለው ጠየቁት።

አውጣኪም ክህደቱን በልቡ ደብቆ ሃይማኖቱ የሐዋርያት የሠለ ስቱ ምእት ነው ብሎ ዋሸ። እነርሱም የልቡን ሳይሆን የአፋን ሰምተው ከግ ዝቱ ይፈታ ከሹሙቱ ይግባ አለ። ተከታዮቹም እኛም በከንቱ ነው የተ ወገዝነው በማለት አቤት አሉ እምነታ ቸውን እንዲመሰክሩ ተጠየቁ እነር ሱም የልባቸውን ሳይሆን የማስመሰያ ቃላቸውን ሰጡ። ከግዝታቸውም ተፈቱ።

በመጨረሻም ቅዱስ ዲዮስ ቆሮስ የአውጣኪን እና የመነኩሳቱን ሃይማኖት አይተን ከምእመናን ይቀላ ቀሉ ካልን እስኪ ፍላብያኖስን በክር ስቶስ እንዴት እንደሚያምን እንጠ ይቀው አለ። ከጉባኤው ፊት ቀርቦ ሲጠየቅ በንስጥሮስ ሃይማኖት ሁለት ባሕርይ ማለቱን ገለጠ። ዲዮስቆሮስና ሌሎቹ ኤጲስ ቆጶሳት ፍላብያኖስን ገዝተው ከሹሙቱ ሻሩት። ወዲያውም በሥግው ቃል እንደ ቅዱስ ቄርሱስ እንደ ቅዱስ አትናቴምስ በተዋሕዶ አንድ ባሕርይ የማይል ገዝተናል ሲሉ ወሰኑ ።

የቤተክርስቲያን ታሪክ

በብርሃኑ ነበር

የተወዘተ ሰዎችም ሮም ከልዩን ዘንድ ሄደው ዲዮስቆሮስ ያን ተን ሥልጣን በመጋፋት አንተን ሳይጠይቅ ካንተ ሳይማክር አንተ በሌለህበት በዝ ሥልጣኑ ጉባኤ ሠርቶ የቀጥተንጥንያን ሊቀጳጳሳት ፍላብያኖስንና ክርሱ ጋራ የነበሩትን ኤጲስ ቆጶሳት አውግዞ ለያቸው፣ ከሹሙታቸውም ሻራቸው። በታላ ቂቱ ሀገር በሮም የተሾምከው በሊቀ ሐዋርያቱ በኢጥሮስ ወንበር የተቀ መጥህ አንተ እያለህ ይህን ያደርግ ዘንድ ይገባል? እርሱ ምንድን ነው? ብለው ነገር ሠሩበት።

ልዩንም በዚህ ምክንያት

ተቆጣ፣ ተናደደ። ወደ ንጉሠ ወደ መርቅያንም ሁለት ባሕርይ የሚለውን የንስጥሮስን ባሕል እያሞገሰ የዲዮስ ቆሮስ ሃይማኖት ግን የቀናች እንዳይ ደለች ጽፎ እኒህ ተወግዘው የተሻሩ ትም ሰዎች ጉባኤ ተደርጎላቸው ሃይማኖታቸውን እንዲያስረዱ ሲል ላከ።

መልእክቱ ለመርቅያን እንደ ደረሰው በንስጥሮስ አመለካከት የታ ሰበ ነበርና ንስጥሮስ ከተሰደደበት ሀገር ከአካሚም እንዲመጣ ብሎ መልእክተኛ ላከ። ንስጥሮስ ግን ታሞ ነበርና ይድናል ብለው ቢጠብቁት ሳይድን ቀርቶ ወዲያው ሞተ። ከዚህ በኋላ ጉባኤ እንዲደረግ ብለው ሰላ ሳሰቡ 637 ኤጲስ ቆጶሳት ተሰበሰቡ። እነዚህም መለካውያን በመባል ተጠ ርተዋል። የንጉሥን ፈቃድ የሚፈ ጽሙ ማለት ነው።

ልዩን ግን ኢዮሱስ ክርስቶስ አምላክ ወስብእ ፍሉጥ በክልኤ ፍና እምድገረ ተዋሕዶ በክልኤ ህላዌያት ክርስቶስ ከተዋሕዶ በኋላ በ2 ባሕርይ በ2 ፍና የተለያየ አምላክና ሰው ነው የሚል ደብዳቤ ጽፎ ልኮ ቀረ።

ይህንን ደብዳቤ ጉባኤው አክብሮ ሲቀበል ዲዮስቆሮስ ብቻ አል ቀበልም አለ። ንጉሠ መርቅያን ያለ ቃህን የልዩንን ክታብ ለምን አትቀ በልም አለው። ዲዮስቆሮስም ሲመልስ ሳጥናኤል የመላእክት አለቃ ነበረ። ቢክድ ቀረበት ከሹሙቱ ተሻረ ከማዕ ረጉ ተዋረደ። ልዩንም እንደዚሁ አባ ቶቻችን በወሰኗት ሃይማኖት ጸንቶ ቢገኝ በእውነት አለቃዬ ነበረ ሃይማ ኖት ከለወጠ ግን አለቃዬ አይደለም ብሎ ጠማሩን ቀደደውና ወደ ሠርግ ቤት የተጠራው እንደ ሰውነቱ ነውን? ወይስ እንደ አምላክነቱ? ብሎ ጠየ ቀ። እንደ ሰውነቱ ነው አሉት። ውኃውንስ ወይን ያደረገ እንደ ሰው ነቱ ነውን? ቢላቸው እንደ አምላክነቱ ነው አሉት። እንግዲያስ እንደ ሰው ነቱ የተጠራው እንደ አምላክነቱ ውኃ ውን ወይን ካደረገ ተአምራትን የሚ ያደርግ በፈቃዱ መከራ የሚቀበል ክርስቶስ መለኮቱ ከትሰብእቱ፣ ትሰብ እቱ ከመለኮቱ በተዋሕዶ አንድ

አካል አንድ ባሕርይ ነዋ አለ።

አላቸው።

ከኢሲብ ቆጶላቱ አንዱ ልዩን ለክርስቶስ አንዱ ተአምራት የሚያደርግ አንዱ መከራ የሚቀበል ሹለት ባሕርያት አሉት ይላል። ከዚህ አልፎ መለኮት መከራ ተቀበለ ተብሎ ሊነገር አይገባም ሐሰት ነው አለ። ዲዮስ ቆሮስ ሲመልስ አባቴ ቅዱስ ቄርሎስ የመለኮትና የትስብእት ተዋሕዶ እንደ እሳትና እንደ ብረት ተዋሕዶ ነው። ብረትና እሳት ተዋሕዶው በመደብ ሲመጥ እሳቱ ከብረቱ ጋር ተዋሕዶ በትኩን በሚቀበልበት ጊዜ ሕማም ለብረቱ ይሰማዋል እንጂ ለእሳቱ እንደማይሰማው የመለኮት መከራ መቀበል እንዲህ ነው ብሏል አለ።

በዚህ ጊዜ ብዙ ሰዎች የቀና ችይቱ እውነተኛይቱ ሃይማኖት የዲዮስቆሮስ ናት እያሉ አሰምተው ተናገሩ። ንጉሡ ግን ዲዮስቆሮስን እንግዲህ ከዚህ ሹሉ ጉባኤ ለሃይማኖት መሪና ሠሪ አንተ ብቻ ነህን? አለው። ሌሎችም ኤጲስ ቆጶላት የእኛም ቃላቶችን እንደ ዲዮስቆሮስ ነው አሉ። በዚህ ጊዜ ንጉሡ ተቆጥቶ ተነሣ ጉባኤውም ተበተነ።

ከዚህ በኋላ ዲዮስቆሮስ አውግዞ የለያቸው ኤጲስ ቆጶላት ግርማኸን ካላሳየኸውና ካላዋረደኸው በስተቀር ጉባኤውን የሚፈታው ዲዮስቆሮስ ነው አሉት። ሌሎች ሰዎች ደግሞ ይህ አይኾንም ከዚህ ከጉባኤው ውስጥ ሽማግሌዎችንና ታላላቆችን ሰዎች መርወ ጥቂት ሰዎች ከዲዮስቆሮስ ጋር ጠርቶ መልካም በመናገር በትሕትና ፈቃዱን ይግለጽላቸው። ቃሉን ተቀብለው ወደርሱ ሃይማኖት ሲመለሱ መልካም ነው። አንመለስም ቢሉ ግን የንጉሥን ትእዛዝ ማንም ሊለውጠው አይችልም አሉት።

ንጉሡም እሺ ብሎ የእስክንድርያ ሊቀ ጳጳሳት ዲዮስቆሮስን፣ የቁስጥንጥንያ ሊቀ ጳጳሳት አናጣልዮስን፣ የአንጻኪያ ሊቀ ጳጳሳት መቅሲሞስን፣ የኢየሩሳሌም ኤጲስ ቆጶስቡብላንዮስን፣ የኤፌሶን ኤጲስ ቆጶስማርቆስን ከኤጲስ ቆጶላቱ ውስጥ ሦስት ታላላቅ ሰዎች ሰብሰቦ በንጉሡ ዙፋን ፊት ለፊት 8 ወንበር አዘጋጀ። ንግሥቲቱ በርክል ያም በመጋረጃ ውስጥ ኾና የሚነጋ ገሩትን ትስማኑ ነበር። ከንጉሡ ባለሟሎች አንዱ ተነሥቶ ከዚህ ያተሰበሰበ ባኝሁ አባቶች ሆይ ንጉሥ ይወዳችኋል ጸሎታችሁን በረከታችሁን ሊቀበል ይሻልና እንቢ አትበሉት አታላዝኑት

ዲዮስቆሮስ ሲመልስ እኛም እጅግ እንወደዋለን መልካም ጤና ከረጅም ዕድሜ ጋር እንመኝለታለን እነሆ እግዚአብሔር መንግሥቱን ክብሩን ሰጥቶታል ምንም ምን ያልሰጠው ነገር የለም ይህ ይበቃዋል ዕዳ በደል እንዳይኾንበት ግን በሃይማኖት ነገር እንዳይገባ እንመኝለታለን አለ። በዚህ ነገር ብዙ ከተመላለሱ በኋላ ዲዮስቆሮስ ንጉሥ ሆይ የልዩንን ቃል አትስማ ያባቶቻችን ሃይማኖት የቀናች ናትና ሌላ ነገር አትሻ አለው። ንግሥቲቱ ብርክልያ ዲዮስቆሮስ በቀመጣቱ ሃይማኖት ላይ ሊጨመርበት ወይም ሊቀነሰላት የማይሻ መኾኑን ባየች ጊዜ ተቆጥታ እነሆ በአውድክስያም ጊዜ እንዲህ እንዳንተ ያለ ዕቡይ ትዕቢተኛ የሐንስ አፈወርቅ ነበር። ለአንተም በርሱ የደረሰ ይደርስብሃል አለችው። እናትሽ የሐንስ አፈወርቅን ብትበድለው ምን ተጠቀመች? እግዚአብሔር በጽኑ ሕማም ሰላሠቃያት ከመቃብሩ ሂዳ አልቅላ ሥርዮት እስክትለምንና በድኑን አምጥታ በዚህ ይታ እስክትቀበረው ድርስ እግዚአብሔር በጽኑ ሕማም እንዳሠቃያት ኋላም ይቅር እንዳላት አታውቁምን? አንቺም እነሆ ከፊትሽ አለሁልሽ የወደድሽውን አድርጊ እንቺም እርሷ እንደተጠቀመች ሁሉ ትጠቀሚያለሽ አላት።

ንግሥቲቱ የእናቷን ነገር በሰማች ጊዜ የእናቷ ነገር አበላጭቷት እጅግን በመጋረጃው አዝልቃ ሹለት ጥርሶች እስኪረገፉ ድረስ ገጨችው፣ መታችው። ከዚያ ያሉ ሰዎች እየተነሡ ገሚሶቹ ሰደቡት ገሚሶቹ ጽሕፈት ነጭት ርሱም የተሰበረውን ጥርሱን እና የተነጨውን ጽሕፈት ሰብሰቦ «ስለ ሃይማኖቱ ያገኘችት ፍሬ ናትና ጠብቋት» ብሎ በእስክንድርያ ላሉ ምእመናን ላካላቸው። ከዚህ በኋላ ኤጲስ ቆጶላቱ ከቁስጥንጥንያ ወጥተው ጉባኤው በኬልቄዶን እንዲኾን አዘዘና ጉባኤው በኬልቄዶን ኾነ። ወዲያውም ከሠለስቲ ምዕት ቃል አንድ አካል ማለትን ጨምሮ እንደ ንስጥሮስ ባህል በሹለት ባሕርይ በሹለት ፈቃድ አምላክ ወሰብእ ብሎ ልዩን የጻፈውን አስመስሎ ጻፈና ይህንን ሃይማኖት የተቀበለ በሹመቱ ጸንቶ ይኑር በክብሩ ላይ ክብር ይጨመርለት። ይህን አልቀበልም የሚል ግን ከሹመቱ ይሻር በሹመቱም ሌላ ይተካ በት ሲል ዐወጀ። ዲዮስቆሮስ ወደ

ጉባኤው ቢገባ እኒያን አውግዞ የለያቸውን ሰዎች ከጉባኤው መካከል ተቀምጠው አገኛቸው። እነዚህን ተወግዘው የተለዩትን ሰዎች ከጉባኤ መካከል እንዲገቡ ማን አሰናቦታቸው? ፤ አንተስ አብላንዮስ እኒህን ለማውገዝ ከእኔ ጋር ተስማምተህ የጻፍከው ጽሑፍ ያለ አይደለምን? አለ። ከኤጲስ ቆጶላቱም አንድ በአንድ እየተነሡ ይህንን ትእዛዝ ያዘዘ ንጉሡ ነው። እኛ አይደለንም አሉ። ዲዮስቆሮስም ይህ ጉባኤ ስለ እግዚአብሔር ቢኾን እኔም እተባበር ነበር። ስለንጉሥ ብላችሁ ከኾን እንደ ወደዳችሁ አድርጉ ብሎ ወጥቶ ሂደና ካንድ ሥፍራ ተቀምጦ እስኪሆን ረገውን አይታችሁ ንገሩን ብሎ ሹለት ሰዎች ላከ። ጉባኤውም የንጉሡን ትእዛዝ ሰምቶ ከብዙ ክርክርና ጭቅ ጭቅ በኋላ የንጉሡን ቁጣ በመፍራት ነገሩን ተቀበለው። ዲዮስቆሮስ ይህን በሰማ ጊዜ ጉባኤው የንጉሡን ቃል በመቀበል ከተሰማ ለኔ ብቻ ይን ምን አደርጋለሁ የተፈራረማችሁ በትን ላኩልንና ልፈርም ብሎ ላከ።

እነርሱም ደስ ብሏቸው ላኩለት እርሱም አባቶቻችን ባቆዩን በቀናችይቱ ሃይማኖት ላይ አንዲት ቃል የጨመረ ወይም የቀነሰ ቢኖር ለዚህም ረዳት የኾነ ሰው ቢኖር ውጉዝ ነው አውግዠዋለሁ ብሎ ጽፎ ፈርሞ መለሰላቸው። ኤጲስ ቆጶላቱም ብዙ አዘኑ። ከዚህ በኋላ ታሥሮ እና ተግዞ ወደ ደሴተ ጋግራ ሄደ። እትኩ የምትባል አገር ኤጲስ ቆጶስ አባ መቃርስም አብሮት ተሰደደ። ከምሥራቅ ሀገር የመጡ አራት ኤጲስ ቆጶሳት ደግሞ ሸበተው አመለጡ። ዲዮስቆሮስም በዚያው እንደታሠረ ሞተ።

በኬልቄዶን ጉባኤ ላይ ስለነበረው ሁኔታ ነቁጣ የተባለ ከንጉሡ ማኪንንቶች መካከል አንዱ ለንደሮቹ ለመኪንንቶቹ ሲናገር «ይታዩ ንጉሥ ቢያዝዝኝ ከዲዮስቆሮስ በቀር ይህን ሹሉ ጉባኤ በአንድ ላይ እንኳ ላላ ሳርፍበት ይህችን በትር ብቻ በማላየትና በማስፈራራት ወደ ቤተ ጣዖት በነጻሁት ነበር።» አለ ይባላል።

ከዚህ ጊዜ ጀምሮ መለያየት ሆነ። የኬልቄዶን ጉባኤ በቤተ ክርስቲያን ላይ የጣለው ጠባላ እስከዛሬ ድረስ አልሻረም። ልዩነቱ እየሰፋ ለብዙ መናፍቃን መፈጠር መሠረት ሆኗል።

✧ ይቀጥላል

ትምህርተ ልሳነ ግእዝ

በመምህር በትረ ወርቅ

ትምህርት 1

መራሕያን /መሪዎች ወይም ተውላጠ ስሞች/ እነሱም የሚከተሉት ናቸው።

ጸታ ተ-ተባዕታይ
አ- አንስታይ

1. አነ - እኔ /ተ.አ/
2. ንሕነ - እኛ
3. አንተ - በቁሙ /ተ/
4. አንትሙ - እናንተ /ተ/
5. ውእቱ - እሱ /ተ/
6. ውእቶሙ /እሙንቱ/ - እነሱ /ተ/
7. አንቲ - አንቺ /አ/
8. አንትን - እናንተ /አ/
9. ይእቲ - እሷ /አ/
10. ውእቶን /እማንቱ/ - እነሱ /አ/

- እኑ - እኔ
ንሕኑ - እኛ
አንተ - በቁም
አንትሙ - እናንተ
ውእቱ - እሱ
ውእቶሙ - እነሱ
አንቲ - አንቺ
ይእቲ - እሷ

በወዲቅ

- እሙንቱ - እነሱ
አንትማን - እናንተ /አ/
ውእቶን /እማንቱ/ - እነሱ /አ/

በልዝብ ቃል ይነበቡ።

ትምህርት 3

መደብ

- ሀ/ 1ኛ መደብ
አነ /I/
ንሕነ /WE/
ለ/ 2ኛ መደብ
አንተ /YOU/
አንትሙ /YOU/
አንቲ /YOU/
አንትን /YOU/
ሐ/ 3ኛ መደብ
ውእቱ /HE/
ይእቲ /SHE/
ውእቶሙ /THEY/
ውእቶን /እማንቱ/ /THEY/

ከዚህ በላይ የተገለጠው መደብ ይጠና !

ትምህርት 4

የግእዝ ቃላት፡- ቤት፣ ርዕሰ፣ ሥዕርት ከዚህ በላይ የተገለጡት ቃላት ግእዝ በትምህርት 1 ከ1-3 በተገለጡት መራሕያን ባለቤትን እንደሚከተለው ይዘረዝራል።

- ግእዝ አማርኛ**
ቤት በቁሙ መኖሪያ
1. አኑ፣ ቤት፣ ቤት - ቤት
2. ንሕኑ፣ ቤት፣ ቤት - ቤታችን

3. አንተ፣ ቤት፣ ቤት - ቤት
4. አንትሙ፣ ቤት፣ ቤት - ቤታችን
5. ውእቱ፣ ቤት - ቤት
6. ውእቶሙ፣ ቤት - ቤታችን
7. አንቲ፣ ቤት፣ ቤት - ቤት
8. አንትን፣ ቤት፣ ቤት - ቤታችን
9. ይእቲ፣ ቤት - ቤት
10. ውእቶን፣ ቤት - ቤታችን

መራሕያን ግእዝ አማርኛ

አነ	ርእሰየት	ራሴ
ንሕነ	ርእሰነት	ራሳችን
አንተ	ርእሰከት	ራሰክ
አንትሙ	ርእሰክትሙ	ራሳችን
ውእቱ	ርእሱ	ራሱ
ውእቶሙ	ርእሰሙ	ራሳቸው
አንቲ	ርእሰከት	ራሰክ
አንትን	ርእሰክትን	ራሳችን
ይእቲ	ርእሷ	ራሷ
ውእቶን	ርእሰክትን	ራሳቸው

መራሕያን ግእዝ አማርኛ

-	ሥዕርት	ጠጉር
አነ	ሥዕርትየ	ጠጉራ
ንሕነ	ሥዕርትነ	ጠጉራችን
አንተ	ሥዕርትከ	ጠጉርህ
አንትሙ	ሥዕርትከትሙ	ጠጉራችን
ውእቱ	ሥዕርቱ	ጠጉሩ
ውእቶሙ	ሥዕርቱሙ	ጠጉራቸው
አንቲ	ሥዕርትከት	ጠጉርክ
አንትን	ሥዕርትከትን	ጠጉራችን
ይእቲ	ሥዕርቷ	ጠጉራ
ውእቶን	ሥዕርቷን	ጠጉራቸው

ግብረ ቤት /የቤት ሥራ/

በትምህርት 4 በተሰጠው ምሳሌ መሠረት የሚከተሉትን ቃላት ግእዝ ዘርዝሩ

- 1 ገጽ - ፊት
- 2 ከገጽ - አንገት
- 3 አዝን - ዣሮ

ጥብቅ ማሳሰቢያ ፡-

ፊደል እንዳይለወጥ።

ከአንባቢያን ለአንባቢያን

የእኛው ይሻለናል

ከምግባር ጋር ቢሆን የበለጠ ይሆናል።

በብዙ አካባቢዎች እንደምንመለከተው ወጣቶች ከሌላው ጊዜ በበለጠ ወደ ቤተክርስቲያን እየመጡና ቃለ እግዚአብሔርን እየተመገቡ ፣ በሰንበት ት/ቤትም እየታተፉና እየገልገሉ ይገኛሉ። ከዚህም አልፎ ንስሐ ገብተው ቅዱስ ሥጋውንና ክቡር ደሙን እየተቀረጹ ያሉ አሉ። ይኸውም እጅግ የሚያስደስትና እግዚአብሔር ይመሰገን የሚያስገኝ ነው። ነገር ግን አልፎ አልፎ የሚያሳዘን ሁኔታም ይታያል። ከመጡት በጠቃሚ በእግር በቻ ይመላለሱ እንጂ በምግባራቸው ላይ ምንም ዓይነት ለውጥ አይታይም። አንዳንዶቹ ፣ አልባበሳቸውና አካላቸው ያው እንደተደገፈው ነው። አንዳንዶቹም የእንዳንዶቹ ብሶ ይገኛል። ከዚህም ሌላ ዓለማዊያን የሚፈጽሙትን ግብር በድብትም ሆነ በግልጽ የሚፈጽሙ ወጣቶች አሉ። ታዲያ በመምጣታቸው ዕውቀትን ከምግባር አዋህደው ስንደገፈው ከብር ለመውረስ ካልሆነ መመላለሱ ብቻ ምን ይጠቅማል ? በተጨማሪም ቤተክርስቲያን የሚሄድ ትምህርት አያስፈልገውም የተባለ ይመስል ትምህርታቸውን እርግጥ አድርገው የሚተውም አሉና በየሰንበት ት/ቤትም ሆነ በየገባሊው አስፈላጊው ትምህርት ቢሰጥና ታላላቆች በምናገኘው አጋጣሚ ሁሉ ታናናሽ እንቅጥቶችንና ወንድሞቻችንን ብንመክር ጥሩ ነው።

ተክለ ወልድ ንህ ዘመንቆረር
/ለ.ሙገኝት/

ልጅ የአባቱን ሥርዓት ቢከተል ወግ ነው። ልጆች የአባቶቻቸውን ሥርዓትና ትውፊት ሲከተሉ ፣ የአባቶቻቸው ልጆች ይባላሉና። እንደሚታወቀው ነጫዎ ልብሶች /ነጠላ ፣ ጋቢ / ከላይ ደረብ አድርጎ መስቀልያ አጣፍቶ ፣ መላእክትን መስሎ ማስቀደስ አባቶቻችን ያወረሱን ሥርዓታችን ነው። ይሁን እንጂ አንዳንድ ሰዎች በተለይም ወጣት ወንዶችና ጥቂት ሽማግሌዎች ይህን እያስቀሩት ይገኛሉ። እንደኋላቀርነት እየቆጠሩት ወይም ሌሎችን ማለትም ምንም የራሳቸው የሆነ ሥርዓት የሌላቸውን እየተመለከቱ ሊሆን ይችላል ቤተክርስቲያን ፣ ውስጥ ዕርቃን መጥቶ ማስቀደሱን እየለመዱት መጥተዋል። ስለዚህ ሁሉም ዕርቃኑን ሆኖ በሌሎች የምንጠላው ሳያጥለቀልቀን የእኛው ይሻለናል አባቶቻችን ያወረሱንን ሥርዓት ይዘን ነጠላ ወይም ጋቢ ደረብ አድርገን ወደ ቤተክርስቲያን ብንመጣ መልካም ነው።

በንታየሁ ዓለማየሁ
/አማኑኤል ካቴድራል/

ተነሥቷል

ሌሎችን ማሰናከል እንዳይሆንብን

በአንዳንድ ሰንበት ት/ቤቶችና መንፈሳዊ ገባኤያት ላይ የሚያስተምሩ ሰባኪያን ትምህርታቸውን በጥሩ ሁኔታ ያስተላልፉና ከጨረሱ በኋላ ሹልክ ብለው ይወጣሉ። እናም በጸሎት ሳይዘጋ ሲወጡ ያየ ደካማ ሰው ሌላ ጊዜ በእነርሱ ተሰናክሎ አቡነ ዘበሰማያት ተብሎ በጸሎት ሳይዘጋ ልውጣ ማለት ያመጣልና ሰባኪያን ቢያስቡበት ጥሩ ይመስለኛል። ባይሆን እንኳን የግድ መሄድ ካለባቸው ጉባኤውን አስፈቅደው ቢወጡ ይሻላል።

ሱራፌል ወንድሙ

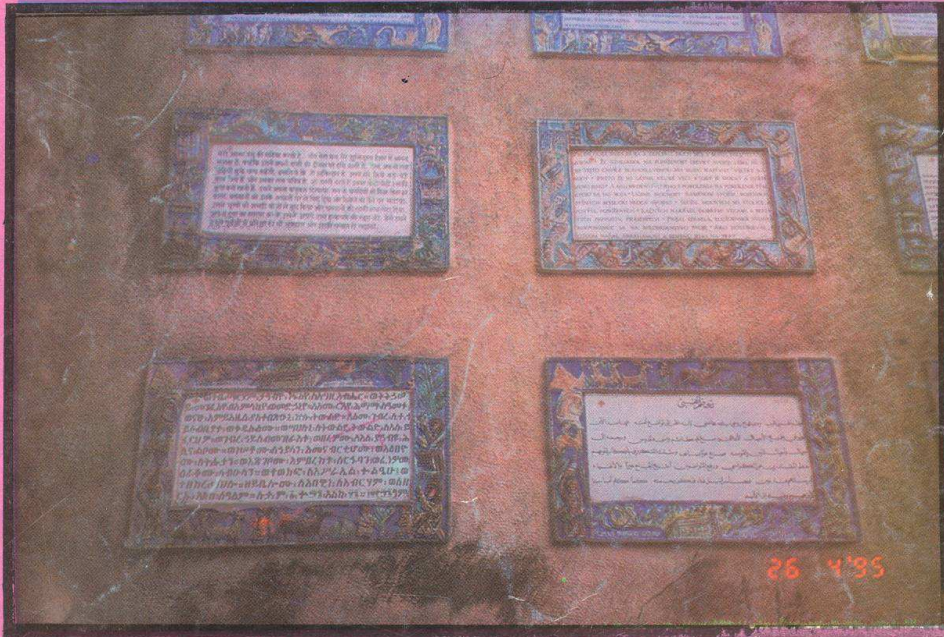
ከተልባ ጋር የተገኘህ ስለጥ አብረህ ተወቀጥ

አንዳንድ ሕጋዊ ባልሆኑና ስግብግብ በሆኑ ግለሰቦች አማካይነት በቤተክርስቲያን ውስጥና ዙሪያ ስለሚሰሩት የንግድ አይሉት ዝርፊያ እንቅስቃሴዎችና በቤተክርስቲያን ግሥሪያ ስበብ የሚደረጉ የልመና ሁኔታዎች ላይ ቁጥጥር ቢደረግ መልካም ነው። እንዲሁም ምእመናን ሐሰተኞቹን ከእውነተኛዎቹ እንዲለዩ በተገኘው አጋጣሚ ሁሉ ትምህርት ቢሰጥ የተሻለ ይመስለኛል። በቤተክርስቲያን በጎ አመለካከት እንዳይኖራቸው ሰዎችን ሲያሰናክሉና በአተላቶች ስበብ ሌሎች እውነተኛ አገልጋዮቹም እየተሰደቡ ነውና ይታሰብበት።

አቶ ብንያም አሸቱ
/አ.አ/

በድንጋይ ቢያትሙ ቢያቆሙ ዘበኛ ፣ ታላቁ መምህር ቅን ፈራጁ ዳኛ። መቃብር ክፈቱ መግነዘን ፍቱልኝ ፣ ሳይለን አግዙኝ ድንጋዩን አንሥልኝ። ጠባቂዎች ሁሉ ምንም ሳያስቡ ፣ ጌታችን ተነሣ በረቂቅ ጥበብ። ለቃስ ቀለቶች በኢማህሰ መንገድ ፣ ተሰሩቸው መንም ሊወድቅ ሲንገዳገድ ከልባቸው ጽፎ የሕመምን መገንብ ፣ ተገልጾ ታያቸው ባርኮ በመመገብ። ቢጠራጠር ቶማስ በአጁ የዳሰሰው ፣ ለጌጥሮስ በጉቹን አድራ የሰጠው ፣ በደማስቆ መንገድ ጳውሎስን የጠራው። ሐዋርያት በጥት የመሰከሩለት ፣ ጳድቃን ሰማዕታት የተጋደሉለት። የሕያው እግዚአብሔር ልጅ እውነተኛ ጌታ ፣ ተነሥቷል ክርስቶስ እንዘምር በእልልታ።

መ/ር ታረቀኝ ወ/ሐና
/ጎዳ - ላወላ /

በተራራማው ሀገር በምድረ ይሁዳ፣ ከአየሩሳሌም በስተምዕራብ ወጣ ብሎ በሚገኘው የዘካርያስ ቤት ለመቤታችን ከአልላቢጥ ጋር ተገናኝታ ጸሎቱን በጸለየችበት ሥፍራ በዓይነ ኮርም በተለያዩ ቋንቋዎች የተጻፈው ጸሎተ እግዚአቲሱ ማርያም /በግእዝ-በግራ በኩል ከታች/።

ጽርሐ ጽዮን አብማ ማርያም

ከአዲስ አበባ ወደ ሰሜን ምዕራብ ሲጓዙ የዓባይ በረሃን አቋርጠው ደጋውን መንገድ በመያዝ እልፍ እንዳሉ ደብረ ማርቆስ ከተማ ትገኛለች። በዚህች ጥንታዊት ከተማ ከ600 ዓመታት በላይ ዕድሜ ያስቆጠረች ታሪካዊት ቤተክርስቲያን ይገኛሉ። አብማ ማርያም ትባላለች።

አባ ኪሩብና በኩረጽዮን በተባሉ አበው በ1426 ዓ.ም የተመሠረተችው የአብማ ማርያም ቤተክርስቲያን በ1770 ዓ.ም ስትገደም በ1884 ደግሞ በአለቃና በሊቀጠበብት እንድትተዳደር ተደረገ። በወቅቱ ከ180 በላይ አገልጋዮች እንደነበሯት ታሪካ ያስረዳል።

በ1928 ዓ.ም ፋሺስት ኢጣልያ በደብረ ሊባኖስ ፣ በመርጦል ማርያም፣ በማገበረ ሥላሴና በሌሎች ቅዱሳት መካካት እንዳደረገው ሁሉ 13 ጊዜ ከአውሮፕላን የፀምብ መዓት አውርዶባት ነበር። ነገር ግን በእመቤታችን በቅድስት ድንግል ማርያም አማላጅነት አንዳች ነገር ሳትሆን ይኼው ለትውልድ ደርሳለች።

የጽርሐ ጽዮን አብማ ማርያም ደብረ ለዛሬው ትውልድ እንድትደርስ በየዘመናቱ ነገሥታቱ፣ መኪንንቱና ሕዝቡ የድርሻቸውን በመወጣት፣ ሕንጻዋን ሲያድሱላት፣ በንዋያተ ቅድሳት ሲያከብርዋት፣ በጌጥ ሲያሸበርቋት ኑረዋል። ይህ ትውልድ ደግሞ የአባቶቹን አሠረፍኖት በመከተል የቤተክርስቲያንን ታሪካዊነት በማስጠበቅ አዲስ ሕንጻ ቤተክርስቲያን በመሥራት ዛሬ ካለችበት የሣር ክፍን ጠባብ ሕንጻ ለማውጣት ታጥቆ ተነሥቷል።

ይህን ታሪካዊ ተግባር ከግብ ለማድረስ ሥራው እየተፋጠነ ላለውና በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በሀገራችን ታይቶ በማይታወቅ ሁኔታ ምእመናን የጥረታቸውን ውጤት ለማየት ለበቁበት የጽርሐ ጽዮን አብማ ማርያም ሕንጻ ቤተክርስቲያን ማሠሪያ የቤተክርስቲያን ልጆች የሆንን ሁሉ የበኩላችንን እናድርግ።

አድራሻ፡- ጽርሐ ጽዮን አብማ ማርያም ቤተክርስቲያን
 ሰልክ /08/ 711262 ፖስታ 183
 የባንክ ቁ. 679
 ደብረ ማርቆስ
 ምሥራቅ ጉጃም
 የሕንጻ አሠሪ ኮሚቴው

ዋጋ 3.00 ብቻ

©ማኅበረ ቅዱሳን

ይህን መጽሐፍት ያለ ማኅበረ ቅዱሳን ፈቃድ በከፊልም ሆነ በሙሉ ማሳተም፣ እንዲሁም በማንኛውም መልኩ ለሽያጭ ማዋል በህግ የተከለከለ ነው።